

Pastogė

Nr. 27 (515) 2009 m. rugpjūčio 11 d.

Kas antrą antradienį
su **RSPUBLIKA**

PAROC[®]

Šilti ir jaukūs namai

www.paroc.lt

Gyvenimas parodos
ekspонатuose

Įstatymą svarstys pakartotinai

PREZIDENTĖ DALIA GRYBAUSKAITĖ NUTARĖ GRAŽINTI LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI PAKARTOTINAI SVARSTYTI LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMĄ.

Prezidentės nuomone, siūlomos įstatymo pataisos sudaro sąlygas įteisinti visas nelegalias statybas. Įstatymui trūksta skaidrumo, todėl jo efektyviai taikyti neįmanoma. Įstatymo pataisos neleidžia išspręsti smulkių pažeidimų šalinimo problemų, o piktybiškiems įstatymo pažeidėjams atsiranda galimybė pasinaudoti įstatymo neapibrėžtumu ir įteisinti netoleruotinas, visuomenės ir valstybės interesus pažeidžiančias nelegalias statybas. Už vykdymą atsakingiems valstybės pareigūnams pataisos sudaro galimybę laisvai interpretuoti įstatymą ir plisti korupcijai.

Prezidentė įsitikinusi, jog keičiant įstatymo nuostatas dėl savavališkų statybų griovimo ar įteisinimo negali likti jokios piktnaudžiavimo teise galimybės, įstatymas turi nustatyti aiškius kriterijus, pagal kuriuos vertinama kiekvieno žmogaus interesai.

Valstybės vadovės nuomone, turi būti apribota pareigūnų teisė laisvai spręsti, ar savavališką statybą griauti, ar ją įteisinti. Įstatymas turi aiškiai nustatyti, kokiais atvejais

gali būti leidžiama įteisinti savavališką statybą, o kokiais - ne, atsižvelgti į savavališkų statybų pobūdį - statyta su leidimu ar be jo, kiek nukrypta nuo statybos projekto.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė atkreipia dėmesį, kad šio įstatymo projektas nebuvo įvertintas antikorporcinio požiriu. Šalies vadovei paprašius, savo vertinimus pateikė Teisingumo ministerija, kitos institucijos ir visuomeninės organizacijos. Jų išvados ir pastabose nepatiriama įstatymo leidėjo siūlomam Statybos įstatymo 28 straipsnio pakeitimui. Specialiųjų tyrimų tarnyba nurodo, kad Statybos įstatymo pakeitimai padidina korupcijos tikimybę ir sudaro galimybes piktnaudžiauti teise.

Grąžinusi Seimui pakartotinai svarstyti Statybos įstatymą, D.Grybauskaitė sudarė darbo grupę šiam įstatymui tobulinti. Iki Seimo rūdėns sesijos pradžios jau tikimasi sulaukti darbo grupės pasiūlymų, kaip tobulinti įstatymą.

„Pastogės“ inf.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė

Sauliaus Venckiaus nuotr.

Finansavimas turizmo projektams

ŪKIO MINISTERIJA SKYRĖ 766,8 TŪKST. LT FINANSAVIMĄ DVIEMS TURIZMO PROJEKTAMS REGIONUOSE ĮGYVENDINTI.

429,8 tūkst. Lt parama skirta Jurbarko rajono savivaldybės projektui „Jurbarko krašto muziejaus ekspozicijų įrengimas ir pritaikymas kultūrinio turizmo reikmėms“. Šio projekto tikslas – sudaryti kuo palankesnes sąlygas kultūrinio turizmo plėtrai Jurbarko rajone. Projektu metu Jurbarko krašto muziejuje, įsikūrusiame Jurbarko dvare, bus įrengtos 4 ekspozicijų salės, supažindinančios lankytojus su krašto archeologija, kovų su kryžiuočiais laikotarpiu, pristatančios gynybinę pilių sistemą ir kunigaikščių Vasilikovičų dvaro kultūrą. Židinio salė bus

pritaikyta kultūriniais renginiams. 337 tūkst. Lt parama skirta Žagarės regioninio parko direkcijos projektui „Žagarės ozo pėsčiųjų pažintinio, mokomojo ir poilsio tako įrengimas“ įgyvendinti. Įgyvendinant projektą aplink Želgaičio ežerą, Švėtės upę, Želgaičio piliakalnį ir Žagarės ozą bus įrengtas 4,4 km ilgio pažintinis, mokomasis ir poilsio takas, nusidriekiantis per gamtines ir kultūrinės parko vertybes. Poilsiautojų patogumui bus įrengti informaciniai stendai, poilsia vietės, persirengimo kabinos, lieptai ir laiptai, mažiesiems – vaikų žaidimų aikštelės. Šiuo projektu siekiama skatinti atvykstamąjį ir vietinį turizmą, supažindinti su Žagarės krašto gamtos ir kultūros vertybėmis. Projektai finansuojami iš 2007–2013 m. Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšų.

„Pastogės“ inf.

Bandys paprastinti šiltinimą

APLINKOS MINISTERIJA, ĮPAREIGOTA VYRIAUSYBĖS, RENGIA PASIŪLYMUS KEISTI TEISĖS AKTUS, KAD VIENBUČIO IR DVIBUČIO NAMO SIENŲ IR STOGO ŠILTINIMO DARBAI, NEKEIČIANT LAIKANČIŲJŲ KONSTRUKCIJŲ, BŪTŲ PRISKIRTI PAPPRASTAJAM REMONTUI, KURIAM NEREIKIA STATYBOS LEIDIMO.

Dabartiniai teisės aktai numato, kad prieš šiltinant nuosavą namą leidimais reikėtų pasirūpinti tik tuo atveju, jeigu statinys yra pripažintas kultūros vertybe ir saugomas arba kartu būtų atliekami ir kiti statybos darbai, priskiriami ne paprastajam, o kapitaliniam statinio remontui ar rekonstrukcijai. Tai yra toks atvejis, kada keičiamos pagrindinės laikančiosios konstrukcijos ar įrengiamos naujos naudojimo paskirtį turinčios patalpos.

Atlikus dabar galiojančių teisės aktų, reglamentuojančių statybos leidimus, analizę paaiškėjo, kad jie nepakankamai aiškiai numato, ko-

kiais atvejais reikalingi statybos leidimai. Dėl to kartais remontojuojant ar apšiltinant statinius pasitaiko piktnaudžiavimo faktų, reikalaujama statybos leidimų. Tokie faktai sulaukė ir žiniasklaidos kritikos.

Statybos techniniame reglamente nustatyta, kokie darbai kojam remontui priskiriami, tačiau būstui apšiltinti, kai nekeičiamos laikančiosios konstrukcijos, gyventojams neturi būti daromos kliūtys reikalaujant leidimų.

Kaip teigia Statybos ir būsto departamento vyr. specialistas Vytautas Jonaitis, gyventojų, atnaujinančių ir kartu apšiltinančių savo na-

Vytautas Jonaitis

„Pastogės“ inf.

Biurų rinkoje fiksuojamas pasiūlos perviršis

2009 M. II KETVIRTĮ IR TOLIAU BUVO FIKSUOJAMAS SPARTUS KOMERCINIŲ PATALPŲ NUOMOS IR PARDAVIMO KAINŲ MAŽĖJIMAS, AUGANTIS LAISVŲ PATALPŲ LYGIS, O NIŪRIOS EKONOMINĖS ŠALIES PROGNOZĖS GALUTINAI IŠSKLADĖ ŠIO SEKTORIAUS DALYVIŲ LŪKESČIUS.

Kebliausioje situacijoje šiuo metu yra atsidūrę biuro patalpų ir viešbučių savininkai

Vygminto Skeraičio nuotr.

Taip teigiama UAB “Oberhaus” Vertinimo ir rinkotros skyriaus vadovo Sauliaus Vagonio parengtoje Lietuvos komercinio NT antrojo ketvirčio apžvalgoje.

Analitiko teigimu, šiuo metu visi komercinio nekilnojamojo turto rinkos segmentai patiria vienkio ar kitokio pobūdžio sunkumų, tačiau j bene kebliausią situaciją yra patekę biuro patalpų ir viešbučių savininkai. Vis dar iš inercijos auganti biuro patalpų pasiūla bei menkstanti paklausa lėmė, kad per 2009 m. II ketvirtį sparčiai mažėjo biurų nuomos kainos bei išaugo patalpų vakansijos lygis. Minimu laikotarpiu A ir B klasės biuro patalpų nuomos kainos Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje vidutiniškai sumažėjo 15–20 proc., o nuo 2009 m. pradžios kainų nuosmukis pasiekė jau 35–40 proc. Dabartinis modernių biuro patalpų nuomos kainų lygis yra pats žemiausias per visą šio rinkos segmento plėtimosi laikotarpį. Šiuo metu A ir B klasės biurų nuomos kainos Vilniuje svyruoja nuo 25 iki 45 Lt/kv.m, Kaune – 12-37 Lt/kv.m, o Klaipėdoje – 15-40 Lt/kv.m.

Biuro patalpų savininkams nerimą kelia ne tik krintančios nuomos kainos, bet ir sparčiai augantis laisvų biuro patalpų kiekis. Per 2009 m. II ketvirtį Vilniuje modernių biuro patalpų vakansijos lygis išaugo nuo 14,8 proc. iki 18,0 proc., Kaune -

nuo 10,9 proc. iki 14,9 proc., Klaipėdoje - nuo 13,6 proc. iki 15,9 proc. 2009 m. birželio mėnesio pabaigoje Kaune buvo apie 10 800 kv.m, Klaipėdoje - apie 7200 kv.m, o Vilniuje - per 71 000 kv.m laisvų biuro patalpų jau pastatytuose ir veikiančiuose biurų pastatuose.

Tikėtina, kad ir toliau didėjant pasiūlai, panašios tendencijos išliks ir ateityje. Kauno ir Klaipėdos miestuose pastatytų ir statomų biurų projektų nėra labai daug, tačiau Vilniaus miesto modernių biurų rinkoje situacija kiek kitokia - jau pastatytų naujų biurų plotas viršija paklausą ne vieniems metams j priekį.Vien per pirmą 2009 metų pusmetį Lietuvos sostinėje pastatyta 35 000 kv.m nuomojamų biurų ploto, o iki metų pabaigos planuojama pastatyti dar apie 50 000 kv.m. Todėl šiuo metu įmonės turi ištis geras galimybes išsinuomoti ar įsigyti modernias biuro patalpas bet kurioje miesto vietoje už rekordiškai žemą kainą.

Prekybos patalpų savininkams taip pat tenka taikyti žymias nuolaidas patalpų nuomininkams, nes smarkiai sumažėjus prekybos apyvartoms šie yra priversti derėkė jau 35–40 proc. Dabartinis modernių biuro patalpų nuomos kainų lygis yra pats žemiausias per visą šio rinkos segmento plėtimosi laikotarpį. Šiuo metu A ir B klasės biurų nuomos kainos Vilniuje svyruoja nuo 25 iki 45 Lt/kv.m, Kaune – 12-37 Lt/kv.m, o Klaipėdoje – 15-40 Lt/kv.m.

„Pastogės“ inf.

Ar architektūra - kultūros dalis?

PRADĖTI KALBĄ GALIMA BŪTŲ ŠTAI TAIP: KAŽKAS, MATYT, ATSTITIKO, KAD ARCHITEKTAI KELIA KAI KAM RETORINĮ, KAI KAM FUNDAMENTALŲ KLAUSIMĄ: AR ARCHITEKTŪRA – KULTŪROS DALIS? O GAL IR NIEKO NEATSITIKO, TIESIOG ARCHITEKTAI PRAŠO DAUGIAU DĖMESIO SKIRTI JŲ PUOSELĖJAMAI SRIČIAI. MAT ARCHITEKTŪRĄ, ANOT JŲ, KURIA NE TIK ARCHITEKTAI, BET IR PATI VISUOMENĖ. IR RAGINA ARCHITEKTAI (KAI KAM VĒL TAI ATRODYS FUNDAMENTALU, KAI KAM POMPASTIŠKA) ATISISUKTI NE TIK Į PINIGUS, BET IR MORALĖ.

Ramūnas LIUTKEVIČIUS

- Ar iš tikrųjų dabartinė architektūra yra tapusi tik vartojamąja preke?

- Kalbėdami apie architektūrą turime kalbėti apie aristokratiją senąją arba apie elitą dabartinę prasmė. Iš tikrųjų šiandien mes net nežinome, kas sudaro tą aristokratiją arba elitą, bet vienoks ar kitoks jis visada buvo visose šalyse, o architektai jam tarnavo. Ir aišku, niekada nedarė to plačiajai visuomenei. Tik paskutiniame šimtmetyje architektas „menu“ atsirado ir kitų taryto su kolegomis naujuosius Kauno pramogų ir sporto rūmus Nemuno saloje, Šiaulių areną ir sušlavė įvairių apdovanojimų, tarp kurių – titulas „šimintiniausias Kauno menininkas 2008“.

- Praėjusį mėnesį vyko konferencija pavadinimu „Architektūra - kultūros dalis?“. Kam reikalingas tas klausukas? Architektai jaučiasi išstumti iš kultūros srities, visuomenė nepripažįsta architektūros kaip kultūros dalies?

- Formaliai visuomenė iš kultūros srities architektų neišstūmė, tačiau jie mano, kad aplinkui esanti kultūra ir jų pačių kultūros vizija nesutampa. Architektai jaučiamiesi į visuomenės konjį ir galvosinti truputį ignoruojami. Natūraliai. Tarkime, įstatymai kuriami taip, kad laimėtų ne architektūra, o verslas. Nors dirbtinai niekas mūsų neignoruoja. Todėl architektai ir kelia tokį retorinį klausimą. Tačiau jis yra iškilęs ne tik lietuviams, bet ir visam pasauliui.

reikėjo nurodinėti prieš dvidešimt metų. Pažanga neabejotina, bet kartu per tą laiką daug ką praradome. Praradome visą seriją gerų sovietinių statinių. Negalima tapatinti tų statinių su komunizmo ideologija.

- Kokį įspūdį apie Lietuvos architektūrą susidaro užsienio ekspertai?

- Sunku pasakyti. Jie mato ne tai, ką mes matome. Jie - iš kito konteksto. Vienas mano pažįstamas italas architektas yra pasakęs, kad mūsų architektūra falinė...Ir tikrai, mūsų aplinkos neskoningumas beprotiškas. Važiuojame Lietuvos miestais: kabo neskoningos reklamos, didžiausi užrašai, visokiomis spalvomis, viena kitai prieštaraujantioms. Važiuojame po Italiją: iškandus yra, bet įkomponuotos aplinkoje taip, kad jų, atrodo, nematai... Tai minėdamas aš iš esmės nekaltau apie architektūrą, kalbu apie bendrą buities kultūrą.

Eugenijus Miliūnas

Irmanto Sidarevičiaus nuotr.

Šiame procese dalyvauja ir visuomenė. Mes, architektai, vieni nieko nelaimėsime, jei visuomenė pati nenorės keistis. Įstatymų leidėjai uždarys mus į kažkokį įstatymų suformuotą neaiškų modelį, kuris pačiai visuomenei bus nenaudingas. Nežinau, ką pasakytų kiti architektai, bet aš prašyčiau visuomenės palaikymo. Ypač tų žmonių, nuo kurių daug kas priklauso: Seimo narių, inteligentijos ir statybų sektoriaus atstovų. Kad ne tik į pinigus ir verslą visi žiūrėtų.

Nesakau, kad pinigų nereikia. Turi būti ir verslas, bet reikia ir šiek tiek širdies, nes gyvenimas yra nepaprastai gražus ir tampa labai nekoks, kai nebelineka prieskonių. Architektūra kaip druska su maistu: nedaug, bet reikia. Kita vertus, patys įstatymai gali būti neblogi, bet kas iš to, jei visuomenė juos ignoruos. Vis dėlto galiu pasakyti, kad per paskutinius metus visuomenė jau keičiasi. Ypač jaunimas. Ir verslininkai, kurie statė sau ar parduoti, pradėjo jausti, kad vienį jie gali ne viską, kad reikia architektų. Tai rodo, kad visuomenė natūraliai bręsta. Nebereikia aiškinti tų dalykų, kuriuos

» bes. Tokių namų kaip Italijoje niekada nepastatysime, netgi tokius kaip Vokietijoje bus sunku pastatyti. Dar pagalvokime, kur mes norime panaudoti tuos pinigus, kuriuos sunkiai uždirbame - statiniams ar švietimui. Ar už tuos pinigus verta pasistatyti „pilį“, ar už juos geriau išleisti studijuoti du šimtus gabiausių vaikų į Kembridžo universitetą. Tai būtų neprilygstama investicija, palyginti su kažkokių moliūgų statybomis. Deja, lietuviai turi iš praeities likusį norą realizuoti save statydami. Nežinau, iš kur tai, gal tai sovietmečio reliktas. Gal negalėjo kitur savęs realizuoti - kaip mokslininkai, intelektualai...

jinimo ir paveldo išsaugojimo. Ar j senamiestį besibraunantys stikliniai daugiaaukščiai harmoningai dera prie aplinkos? Man regis, esama ne tik skeptiškų nuomonių šiuo klausimu...

- Pagrindinė problema – naujos architektūros santykis su Vilniaus miesto senamiesčiu, kuris tampa grėsmingas. Turėtume susimąstyti.

- Kokiais principais vadovavotės, projektuodamas Kauno areną, kas jums buvo svarbiausia? Ar tikslas buvo suprojektuoti kuo pigesnį statinį?

- Tokio tikslo nekėlėme. Nemačiau, kad statinių kainos yra vienintelis argumentas. Jokių būdu. Kartais reikia išleisti statybai daugiau, kad vėliau nesigailėtum. Tačiau išleisti šiaip sau - irgi negerai. Reikia išleisti tiek, kiek reikia: kad arenoje būtų patogus, gera akustika, kad ji būtų gerai eksploatuojama, kad įsikomponuotų mieste, kad žmonių neerzintų nesveika prabanga. Kartą buvo toks atvejis, kai aš kažko nepadaręs, pasakiau savo klientui, kad sutaupiau pinigų. Jis man priminė, kad pakvietė mane ne tam, kad pinigų taupyčiau, o tam, kad gerą pastatą suprojektučiau. Mūsų tikslas nėra taupyti pinigus, bet pastatyti areną. Kol kas yra normalu. Pinigais nesišvaistome, darome taip,

» **„Lietuviai turi iš praeities likusį norą realizuoti save statydami. Nežinau, iš kur tai, gal tai sovietmečio reliktas. Gal negalėjo kitur savęs realizuoti - kaip mokslininkai, intelektualai“**

Eugenijus Milliūnas

kaip mes suprantame. Gana racionaliai. Mums nemažai padeda mūsų draugas ir partneris, Amerikos lietuvis, labai geras architektas, suprojektavęs Detroit „Pistons“ areną, – Algimantas Bublys.

Efektu ieškome derindami vidų ir išorę – atverdami Kauno, Nemuno, senamiesčio, bažnyčių vaizdus, ku-

rie nieko nekainuoja. Tai taip pat reiškia, kad jeigu persistengsime, kurdami arenos architektūrą, mes užgošime aplinką. Ir dar reikia būti tikriems, kad mūsų architektūra yra labai gera. O mes negalime būti tuo tikri. Paprastai apie architektūros kokybę verta kalbėti tik po daugelio, tarkime, penkiasdešimties metų.

Dabar paprasta prisijaukinti kreditą

2 metams atidėkite kredito grąžinimą!

Atidėliojate būsto pirkimą? Dabar, paėmę SEB banke būsto paskolą, dvejus metus galesite negrąžinti kredito – mokėsite tik palūkanas. Be to, bankas pasiūlys išskirtines būsto kreditavimo sąlygas: 90 proc. būsto vertės finansavimą ir trejus metus nekintančią 3,8 proc. palūkanų normą.

Visi būsto pasiūlymai www.naujasadresas.lt
Daugiau informacijos ir sąlygų tel. 1528 arba www.seb.lt

SAUGUS BŪSTO KREDITAS

SEB

- Kaip yra išlaikomas tradicijos ir modernumo santykis?

- Manau, neturėtume painioti nuoširdžios tikros liaudies kūrybos su kiču. Liaudies kūrybos sukūrinimas yra vienas iš baisiausių dalykų. O kaip suderinti tradiciją ir modernumą, neturime nė mažiausio supratimo. Iš Vakarų pas mus ateina patys pigiausi produktai, statybos medžiagos, o ne tai, kas iš tikrųjų yra modernu. Todėl, kada bandome imituoti rimtus dalykus, atrodomė juokingi. Turime rasti santykį tarp tradicijos ir modernumo. Įdedant daugiau smegenų ir širdies, galima padaryti visai neblogų dalykų.

Estetikos, kultūros dalykai Lietuvoje palikti savieigai. Žmonės rūpinasi tik materialiais dalykais, bet kai ima statyti namą ar butą, atkunta. Staiga jie nori atrodyti geriau. Tačiau per vieną dieną ir su geru architektu nieko nepasieksi. Reikia nors elementaraus paties žmogaus noro siekti išsilavinimo. Jis turi skaityti knygas, vartyti žurnalus, dalyvauti diskusijose ir tik tada supras priežastis, kodėl yra taip ar anai. Ir žmonės labai greitai tai perpranta, nes čia nėra ir jokių stebuklių. Tiesiog reikia šiek tiek įdėti pastangų. Tikrai lengviau nei išmokti užsienio kalbą. Tą architektūros pradžiamokslį žmogus gali įgyti, jei jis nuoširdžiai to norės.

- Nemažai kalbama apie viešąsias erdves. Kaip jos sukuriamos ir kokios jos, Jūsų nuomone, yra Lietuvoje?

- Viešąsias erdves susiranda patys žmonės, ne architektai. Aišku, architektai gali prisidėti tas erdves projektuodami. Abejoju, ar šioje srityje mes ką nors ypatinga nuveikėme. Tačiau jeigu nepavyksta susikurti viešųjų erdvių, tai - ne tik architektų kaltė, tiesiog žmonės dar nemoka gyventi kintančiomis miesto sąlygomis. Esame truputį užguiti, paveikti buvusios visuomenės, kuri buvo mums svetima.

Reikia daugiau natūralaus bendravimo, džiaugsmo ir man atrodo patrauklios viešos erdvės atsiras su laiku. Prie to labai prisideda jaunimas.

- Kai kas sako, kad į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą įtrauktame Vilniaus senamiestyje neišlaikoma darna tarp atnau-

Anot Rūtos Vainienės, valdžiai patogų turėti visą informaciją apie žmogų po ranka

Tas nemaldomas troškimas žinoti

FINANSŲ MINISTERIJA (FM) PARENGĖ GYVENTOJŲ TURTO DEKLARAVIMO ĮSTATYMO PAKEITIMUS, KURIUOSE SIŪLOMA ĮTVIRTINTI ATASKAITINĮ (VIENKARTINĮ) TURTO DEKLARAVIMĄ. ANALITIKAI ŠĮ SPRENDIMĄ VERTINA NEVIENAREIKŠMIŠKAI.

Ramūnas LIUTKEVIČIUS

Pagal siūlomus įstatymo pakeitimus būtų privaloma vieną kartą deklaruoti bet kokį nekilnojamąjį turtą (jei jis nėra registruotas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registre) ir pinigines lėšas, kurios sudaro ne mažiau kaip 10 tūkst. litų gryniaisiais arba užsienio bankų sąskaitose. Duomenų apie turtą, kurie kontrolės institucijoms pagal galiojančius teisės aktus teikiami arba prienami iš kitų šaltinių, pavyzdžiui, Nekilnojamojo turto registro, kitų registrų ar duomenų bazių, nereikės deklaruoti.

Visi Lietuvos gyventojai 2003 metais turę atitinkamą turtą jau privalėjo deklaruoti pagal Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymą, todėl didžiajai daugumai piliečių siūlomos pataisos nebus taikomos. Įstatymo pakeitimai įtvirtina prievolę gyventojams vieną kartą deklaruoti turtą sulaukus pilnametystės

arba atvykus nuolat gyventi į Lietuvą. Pereinamuoju laikotarpiu įpareigojami turtą deklaruoti ir tie, kurie pilnametystės sulaukė arba įgijo teisę nuolat gyventi Lietuvoje 2004 ir vėlesniais metais ir todėl nedeklaravo savo turimo turto pagal anksčiau galiojusį Vienkartinio gyventojų turto deklaravimo įstatymą.

Be to, nustatoma, kad tuo atveju, jeigu gyventojas turto nedeklaravo, šiuo turtu ateityje negalės būti pagrindžiami kito turto įsigijimo šaltiniai. Taip pat siūloma apriboti galimybę tikslinti turto deklaraciją tuo atveju, jeigu dėl gyventojų pradėtas mokesstinis patikrinimas ar ikitėisminis tyrimas. Taip teigiama FM išplatintame pranešime. Pagal šiuo metu galiojantį Gyventojų turto deklaravimo įstatymą kiekvienais metais deklaruoti turimą turtą privalo tik politikai, valstybės tarnautojai, teisėjai, prokurorai, pareigūnai, įvairių komisijų, tarybų, institucijų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, vadovai ir pan., taip pat jų šeimos nariai.

Kontrolė

„Tai valdžios nesutramdomas noras turėti apie žmogų visą informaciją po ranka. Jeigu šitos informacijos reikia mokesčių inspekcijai ir tai susiję su mokesčių apskaičiavimu ir mokėjimu, kiekvienu konkrečiu atveju juk galima išsiaiškinti. Yra registras, jis viešas. Čia norma įlįsti į dar subtilesnį žmogaus gyvenimo lygmenį, inventorizuoti jo turimą neregistruojamą turtą: antikvarinius daiktus, kitas vertybes. Jos nėra registruojamos tuose viešuosiuose registruose. Kitaip nei kišimusi į privačias žmogaus valdas nepavaldins“, - Vyriausybės spren-

„Šis inventorizavimas nesusijęs su mokesčių administravimu. Jeigu kyla įtarimų, kad asmuo nesumokėjo mokesčių, turi būti konkretaus asmens atžvilgiu atliekamas tyrimas“

Rūta Vainienė

dimą „Pastogei“ aiškino Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė Rūta Vainienė.

„Valdžia mėgsta patogiai gyventi ir jai, aišku, patogiau turėti visą informaciją. O jei yra daiktas, tai jį galima ir panaudoti visokiais tikslais. Pavyzdžiui, asmuo deklaruoja, kad pardavė kokį nors daiktą ir gavo pajamų. Tada žiūrima, ar tikrai turėjo tą daiktą. Tai dar vienas būdas prie žmogaus prisikabinti“, - dėstė pašnekovė.

FM teigimu, duomenys apie gyventojų turimą reikšmingą turtą reikalingi mokesčių administratoriams ir kontrolės institucijoms, kai prireikia nustatyti turto įsigijimo šaltinių pagrįstumą.

„Šis inventorizavimas nesusijęs su mokesčių administravimu. Jeigu kyla įtarimų, kad asmuo nesumokėjo mokesčių, turi būti konkretaus asmens atžvilgiu atliekamas tyrimas. Visą informaciją susirinkti galima tada, kai to reikia“, - sako R.Vainienė.

Analitikės nupasakotas stebėsenos mechanizmas kai ką primena, ar ne? Na, nesinori garsiai postringauti, bet vis dėlto... Ar esate ką nors girdėję apie viename kultiniu laikomame kūrinyje aprašytą visuomenę, kur tos visuomenės nariai nuolat ir praktiškai visur yra stebimi ir girdimi - kontroliuojami? „DIDYSIS BROLIS STEBI TAVE“, - rašoma tame kūrinyje. Tiesa, ten aprašoma vadina-moji totalitarinio režimo sistema. O Vyriausybės siūlymai teiktini demokratinėje laikomajame sistemoje... Toliau – be komentarų.

Apie korupciją

FM aiškina, kad pakeitimai parengti įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatas dėl korupcijos prevencijos, siekiant sukurti efektyvesnį teisinį nepagrįsto praturtėjimo kontrolės mechanizmą.

„Korupcija apskritai – iš kitos operos. Korupcija būna ten, kur yra valdžios galėjimas ką nors spręsti: leisti, neleisti. Atsakinguose postuose esantys asmenys turtą ir taip deklaruoja. Pažūrėkite, ar buvo koks nors skandalas? Abejoju, ar tos deklaracijos prasmingai panaudojamos. Kai kam nors ko nors prireikia, tada ir žiūri“, - dėstė R.Vainienė.

„Mokesčių inspekcija neturėtų domėtis tais dalykais, kurie nesusiję su mokesčių mokėjimu, o turto turėjimas nėra su tuo susijęs. Tam yra gyventojų pajamų mokesčių deklaracijos.

Šita deklaracija perteklinė“, - apibendrina Lietuvos laisvosios rinkos instituto prezidentė.

Indrė Genytė, „DnB Nord“ banko vyresnioji analitikė, „Pastogei“ teigė, kad Vyriausybės sprendimui pritarty, jei deklaravimo procesas netaps našta gyventojams ir bus parengtos gairės, kaip gautą informaciją efektyviai panaudoti korupcijai mažinti.

„Pats turto deklaravimo, kaip kovos su korupcija efektyvumo didinimo tikslas, yra sveikintinas, nes ekonomikos šešėlis sunkmečiu ilgėja, o Lietuva net ir ekonominio pakilimo laikotarpiu pagal korupcijos suvokimo indeksą buvo Europos Sąjungos šalių sąrašo pabaigoje“, - teigia analitikė.

R.Vainienė mano, kad pats deklaravimo procesas būsiantis patogus. „Tikrai galima pagirti mokesčių inspekciją: dabar esantis elektroninis deklaravimas ištobulintas, patogus, nesunkus“, - svarstė ji.

Kaip jį vadinti?

Žiniasklaidoje buvo skelbta, kad siūlomi Gyventojų turto deklaravimo įstatymo pakeitimai numato visuotinį turto deklaravimą. Tuo tarpu FM Viešųjų ryšių skyriaus vedėjas Vytautas Lenkutis „Pastogei“ aiškino, kad apie visuotinį turto deklaravimą niekas nekalba. „Visuotiniu siūlomą įvesti deklaravimą vadinti negalima. Asmuo, deklaravęs turtą 2003 m., pakartotinai deklaruoti neturės. Visuotinio turto deklaravimo atveju būtų deklaruojama kiekvienais metais, kaip tai daro valdininkai. Galų gale pensininkai nedeklaruotų“, - teigė FM atstovas.

Pernai Vyriausybė teigė nepritaranti siūlymams įvesti visuotinį turto deklaravimą. Vyriausybės atstovai tuomet aiškino, kad toks deklaravimas nustatytų nepagrįstą administracinę našta su valstybės tarnyba ir tarnautojais nesusiūsiems asmenims.

„Prievolė deklaruoti turtą visiems Lietuvos gyventojams įpareigotų tai daryti ir neįgaliuosius, socialiai remtinus gyventojus“, - išplatintame pranešime tuomet teigė Vyriausybės atstovai.

» **„Pats turto deklaravimo, kaip kovos su korupcija efektyvumo didinimo tikslas, yra sveikintinas, nes ekonomikos šešėlis sunkmečiu ilgėja, o Lietuva net ir ekonominio pakilimo laikotarpiu pagal korupcijos suvokimo indeksą buvo Europos Sąjungos šalių sąrašo pabaigoje“**

Indrė Genytė

Gyvenimas parodos eksponatuose

PRAĖJUSĮ SEKMADIENĮ SUOMIJOS VALKEAKOSKIO MIESTELYJE (LINTULOS RAJONAS) BAIGĖSI TRADICINĖ SUOMIJOS GYVENAMŪJŲ NAMŲ PARODA-MUGĖ „SUOMEN ASUNTOMESSUT“. KASMET JI VYKSTA VIS KITAME ŠALIES KAMPELYJE IR YRA VIENAS POPULIARIAUSIŲ RENGINIŲ.

Virgaudas GUDAS
Specialiai iš Suomijos

Pavyzdys miestams apstatyti

„Suomen Asuntomessut“ – savotiška gyvenamosios architektūros laboratorija, naujos technologijos, medžiagos, eksterjero ir interjero idėjos, įgyvendintos realiuose projektuose. Todėl susidomėjimas šiuo renginiu negęsta jau 40 metų ir jis kasmet sulaukia nuo 150 iki 200 tūkst. lankytojų. Kas suranda naujų idėjų savo būstui, kas naujų technologijų, statybinių medžiagų ar interjero sprendimų.

Ši paroda-mugė – akivaizdus pavyzdys, kaip turėtų būti apstatomi miestų kvartalai, panaudojamos tuščios priemiesčių teritorijos. Ji tęsiasi visą mėnesį, o parodos eksponatai – puikiai įrengtas renginiu negęsta jau 40 metų ir jis kasmet sulaukia nuo 150 iki 200 tūkst. lankytojų. Kas suranda naujų idėjų savo būstui, kas naujų technologijų, statybinių medžiagų ar interjero sprendimų.

Kiekvienos parodos koncepcija kuriama kelerius metus prieš tai, kol pirmieji lankytojai pamatys naują miestelį. Viskas prasideda nuo to, kad organizatoriai kartu su miesto vadovais aptaria idėjų ir būsimą teritorijos apstatymo planą, atsižvelgdami į konkrečius pageidavimus ir vietovės ypatumus. Planuojant pirmenybė teikiama inovacijoms ir naujovėms, technologijoms, konceptualiems, energiją taupantiems, ekologiškiems ir kartu savo kaina patraukliems projektams. Sėkmingiausiai iš jų vėliau tiriaujami po visą Suomiją.

Kaimo stilius

Šiemet statybininkai ir architektai pateikė kotedžų miestelį, kuriame – 36 įvairių stilių privatūs namai. Jie pastatyti vadinamoju „kaimo stiliumi“ – būstas puikiai dera su aplinka, kraštovaizdžiu, lauko tipo sklypais ir miško masyvu. Kiekvieną iš jų kūrė vis kitas architektas, kiekvienas turi savo stilių, tačiau vis tiek harmoningai įsilieja ne tik į kraštovaizdį, bet ir dera prie aplinkinių namų, „nesistengdamas“ dominuoti. Sklypų plotai palyginti nemaži ir vidutiniškai sudaro po 13 arų. Tai leidžia patogiau ir įvairiau formuoti kraštovaizdį ir aplinką.

Parodoje-mugėje pateikti įvairūs tradicinių suomių kotedžų ir šiuolaikinių namų vieno ir dviejų aukštų variantai. Kaip ir įprasta

Smulkmena, tačiau nė vienas iš pastatų nėra prijungtas prie centralizuoto šilumos tiekimo. Didžioji jų dalis kaip energijos šaltinį naudoja žemės grūntą. Nemaža būsto statytojų dalis pasirinko šilumą geoterminę energiją, panaudojami ir kiti alternatyvios – vėjo ir saulės – energijos šaltiniai. Būstas suplanuotas taip, kad daug šviesos tenka, tarkim, svetainei, o miegamuosiuose sumontuoti mažyčiai langeliai, leidžiantys taupyti šilumą.

Pasyvūs namai - ateitis

Lankytojų dėmesį patraukė ir du vadinamieji pasyvūs namai, sunaudojantys vos 20-25 proc. visos energijos, kurios reikia „taupiam“ kotedžui.

Specialistai jau dabar kalba, kad visos ateities šeimos gyvens „pasyvuose“ namuose, nes juose gyvenant nereikia nerimauti dėl kylančių energijos kainų ar šilumos namuose. Labai gera izoliacija nepraleidžia šalto oro, per didelio karščio (o žiemą – šalčio) ar iš išorės atsklandančio triukšmo. Prie storų sienų derinamos plačios palangės, ant kurių galima auginti gėles ir įgyvendinti kūrybinius sumanymus. Šildymas pagrįstas nemokama energija, kurią generuoja žmonės ir elektros prietaisai. Todėl mokėstis už šildymą per mėnesį siekia vos 30-50 eurų.

Ne dydis, o ekonomija

Be abejo, pagrindinis dėmesys statant būstą skiriamas ne dydžiams, o ekonomiškiesiems sprendimams. Nors pas mus dar neįprasta, parodoje netgi namai sužymėti pagal ekonomiškumo klasę, kaip šaldytuvai, skalbyklės ar kita būtina technika. Beveik visi namai aprūpinti sistemomis, kurioms reikia mažai energijos.

„Suomiškas pasyvusis namas - tai išmintingas pasirinkimas naudojant naujas medžiagas: visos medžiagos ir sprendimai, reikalingi pastatyti pasyvųjį namą, yra prieinami ir jų kaina taip pat prieinama, o siekiamas energijos efektyvumas neriboja kūrybiškumo“

architektas Kimas Lylikangas

ri viršyti 15 kWh. Ji palygino, kad Lietuvoje pagal dabartines technologijas šilintam namui reikia 120 kWh/kv.m per metus, o įprastam nešilintam dviejų plytų mūrui - daugiau nei 240 kWh/kv. m per metus. Todėl nesunku apskaičiuoti, kiek galima sutaupyti už šildymą per keletą metų.

Esmė yra ta, kad pasyviajam namui reikia itin geros izoliacijos, kad atsišvelgiant į Suomijos klimato sąlygas, pasyviajam namui taikomi šiek tiek kitokie kriterijai negu Europoje. Pavyzdžiui, energijos sąnaudos vienam kv.m per metus apšildyti pasyviajame name Suomijos pietuose neturi viršyti 20 kWh, o šiaurėje leistina norma –

Ši paroda-mugė – akivaizdus pavyzdys, kaip turėtų būti apstatomi miestų kvartalai, panaudojamos tuščios priemiesčių teritorijos

Autoriaus nuotr.

Paroc Promise projektas

Pasyvuosius namus apibūdina tai, kiek šilumos energijos jiems reikia. Pagal „Paroc Promise“ projektą parodoje pastatyto namo architektas Kimas Lylikangas (Kimmo Lylykangas) Estijos, Latvijos ir Lietuvos žurnalistas papasakojo, kad atsišvelgiant į Suomijos klimato sąlygas, pasyviajam namui taikomi šiek tiek kitokie kriterijai negu Europoje. Pavyzdžiui, energijos sąnaudos vienam kv.m per metus apšildyti pasyviajame name Suomijos pietuose neturi viršyti 20 kWh, o šiaurėje leistina norma –

30 kWh. Ir tai nenuostabu, nes žiemą čia spaudžia -30 laipsnių „šaltukas“. Atitinkamai jiems reikia 130-140 kWh/kv.m visos pirminės energijos (Europos standartas – iki 120 kWh/kv.m).

Jo teigimu, suomiškas pasyvuosis namas - tai išmintingas pasirinkimas naudojant naujas medžiagas: visos medžiagos ir sprendimai, reikalingi pastatyti pasyvųjį namą, yra prieinami ir jų kaina taip pat prieinama, o siekiamas energijos efektyvumas neriboja kūrybiškumo. Pasyviojo namo konstruktorius tikslas - taupyti energiją, tačiau architektas renkasi būdus tam pasiekti. Statybinės medžiagos pasirenkamos laisvai, o kompaktiškos formos yra privalumas, nors namas nebūtinai turi būti kvadrato formos.

„Paroc Promise“ padeda išspręsti ir oro pralaidumo problemas, - sakė K.Lylikangas. - Statant pasyvuosius namus privalomas bandymas, kuris parodo reikiamą oro pralaidumą. „Paroc Promise“ atveju buvo labai profesionaliai bendradarbiaujama nuo projekto iki statybų, todėl oro pralaidumo koeficientas, siekiantis 0,28 l/h, yra labai mažas (įprastuose namuose jis svyruoja tarp 2,0 ir 4,0 l/h). Tai, jog oro pralaidumo koeficientas yra geresnis nei privalo būti pasyvuosiuose namuose, liudija labai aukštą statybų kokybę.

„Officeday“: moksleivių krepšelis kainuos dešimtadaliu mažiau

ŠIAIS METAIS TĖVAI, KURIŲ VAIKAI PRADĖS LANKYTI MOKYKLĄ, UŽ PIRMOKO KREPŠELĮ MOKĖS VIDUTINIŠKAI 130 LITŲ, PROGNOZUOJA DIDŽIAUSIA LIETUVOJE BIURO PREKIŲ KOMPANIJA „OFFICEDAY“.

Tai mažesnė suma, palyginti su praėjusiais metais, kai suruošti vaiką į pirmą klasę reikėjo mažaisiais 150 litų. Bendrovės duomenimis, visų kanceliariinių prekių vaikams kainos rinkoje šiemet taip pat sumažėjo apie 10 proc.

„Šiuo metu šalies rinkoje pastebimos visų kanceliariinių prekių vaikams kainų mažėjimo tendencijos. Taip atsitiko todėl, kad kanceliariinių prekių tiekėjai, atsižvelgdami į šalies ekonominę situaciją, stengiasi ieškoti alternatyvių prekių gamintojų, kurie gali pasiūlyti aukštos kokybės prekes už patrauklesnę kainą. Taip pat prie kanceliariinių prekių kainų sumažėjimo turėtų prisidėti ir specialios akcijos bei nuolaidos, organizuojamos prieš naujus mokslo metus“, - teigia „Officeday“ rinkodaros direktorė Dovilė Zaidė.

Anot D. Zaidės, šiais metais kompanija „Officeday“, formuodama mokinių skirtų prekių asortimentą, taip pat papildė jį pigesniais, tačiau ne prastesnės kokybės prekėmis, kaip, pavyzdžiui, Vengrijos

kompanijos „Ico“, atnaujino jau gerai Lietuvoje žinomą itin kokybišką Ispanijos gamintojo „Jovi“ produkciją. Šių bei kitų bendrovės atstovaujama itin kokybiškų kanceliariinių prekių gamintojų produkcijos galima įsigyti tik „Officeday“ prekybos centruose.

„Iš tiesų pirmoko krepšelio dydis labai priklauso nuo pasirinkamų prekių, todėl natūralu, kad suma gali svyruoti. Tačiau mes visuomet atkreipiame dėmesį į tai, kad, renkantis kanceliariines priemones pirmokui, derėtų atkreipti dėmesį į kuprinės, parkerio, sąsiuvininių ir dažų kokybę, nes šias priemones vaikas naudos kiekvieną dieną. Pavyzdžiui, kuprinė turi būti ne tik graži, bet patvari ir patogiai nešioti vaikui“, - pataria D. Zaidė.

Prioritetas - vaiko sveikata

Renkantis mokyklinės prekes, specialistai vis dėlto pataria prioritetą teikti ergonomiškomis prekėmis. Jos ne tik padės vaikui augti ir mokytis sveikai, bet ir nesukels papildomų

rūpesčių. „Stengiamės, kad mūsų prekybos centruose ergonomiškų prekių pasirinkimas visuomet būtų labai platus. Tarkime, vokiečių gamybos „Staedtler“ rašymo priemonės, sukurtos specialiai tiems vaikams, kurie tik pradeda mokytis rašyti. Rašikliai yra tribriūniai arba su specialiu guminiu apvadu, kad būtų patogus suimti ir rašymo priemonė neišsprūstų iš rankų. Guašas, akvarelės, plastilinas yra pagaminti iš netoksiškų medžiagų, todėl nėra pavojaus vaikui apsinuodyti“, - pasakoja „Officeday“ direktorė.

Prekybos centruose taip pat siūloma įsigyti kuprinių, formuojančių vaiko laikyseną. Šių kuprinių diržai yra platus, paminkštinti, reguliuojamo ilgio, nugaros pusėje pritvirtinta minkšta „pagalvėlė“, dėl vaikų saugumo kuprinė papuošta atšvaitais. Šios kuprinės ne tik neleidžia iškrypti vaiko stuburui, bet yra patogios, saugios ir praktiškos.

Nemažas dėmesys skiriamas ir kairiarankiams. Specialiai jiems galima rasti žirklių, liniučių, drožtukų ir plunksnakočių. Kairiarankiams vaikams pritaikyti plunksnakočiai gali rasyti net apertus parkerio plunksną.

Tinkamiausias laikas apsipirkti

Ruošiant vaiką į mokyklą, geriausia mokinio krepšelį pradėti rinkti dar vasarą. Patartina išsiaiškinti, kokie reikalavimai keliami

„Officeday“ nuotr.

mokykloje, kurią lankys vaikas, nes pirmųjų klasių mokytojai parengia specialius priemonių sąrašus, atsižvelgdami į savo metodiką.

Išsirinkti norimas mokyklinės prekes – linksmas užsiėmimas, ypač daug džiaugsmo suteikiantis mažajam moksleiviui. Tiems, kurie mėgsta apsipirkinėti, palyginti prekes, įsigyti optimaliausias variantus, reikėtų iš anksto paskirti laiko šiam procesui. Specializuotose kanceliarijos parduotuvėse išsirinkti tinkamiausių mokyklinę atributiką padės ir konsultantai. Jie galės

suteikti nemažai naudingos informacijos, kurios galite nerasti ant prekes pakuotės. Tuo tarpu vaikai išbandys parkerio, pieštukų ar kuprinės patogumą. Visą apžiūrėti užtruks šiek tiek laiko, tad jau nuo rugpjūčio pradžios būtų pats tinkamiausias laikas ieškoti ir rasti.

Naujiena. Nuo rugpjūčio mėnesio visose „Officeday“ parduotuvėse rasite platų „Mūsų knygos“ vaikų ir ugdomųjų knygų asortimentą.

„Pastogės“ inf.

Gyvatukas valgo daugiau

LABAI NUSTEBOME, KAI JAU ANTRĄ MĖNESĮ IŠ EILĖS GAVOME SĄSKAITAS, KURIOSE NURODYTAS DIDESNIS NEI ŠILDYMO SEZONO METU GYVATUKO MOKESTIS. KODĖL VASARĄ UŽ GYVATUKĄ REIKIA MOKĖTI KELISKART BRANGIAU?

Klausia Jolanta iš Vilniaus

» ATSAKO

Vytautas STASIŪNAS Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos prezidentas

Naujai pastatytuose moderniuose daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose šios problemos nėra, nes jų šiuolaikinėse ekonomiškos vidaus karšto vandens sistemose su vonių šildytuvais išsiskiria mažesnis šilumos kiekis (tokių namų yra apie 1100, žr. priedo I punktą). Modernizuotų gyvenamųjų namų vidaus karšto vandens sistemose su vonių šildytuvais išsiskiria tik šiek tiek didesnis šilumos kiekis nei naujai pastatytuose (tokių namų yra tik apie 200, žr. priedo II punktą). Tačiau nemodernizuotų daugiabučių gyvenamųjų namų, pastatytų iki 1992 m., su senomis nugyventomis vidaus karšto vandens tiekimo sistemomis gyventojai už gyvatuką vasarą moka gerokai didesnius mokesčius.

Šildymo sezonu

Šildymo sezono metu (spalio – balandžio mėnesiais) didžioji dalis šilumos, patiekta į namą ir apskaitytos įvadinio šilumos skaitikliu, su-

vartojama patalpoms šildyti, dalis – geriamajam vandeniui pašildyti, t. y. karštam vandeniui „pagaminti“. Tam, kad iš karšto vandens čiaupo bet kuriuo metu tekėtų karštas vanduo bei nesiveistų legioneliozės kenksmingos bakterijos, namo vidaus karšto vandens vamzdynuose, prie kurių prijungti voniose įrengti šildytuvai (gyvatukai), turi nuolat cirkuliuoti reikiamos temperatūros vanduo.

Tad likusi dalis į pastatą patekusios šilumos, kuri vadinama „šiluma karšto vandens temperatūrai palaikyti“, yra suvartojama karšto vandens reikiamai temperatūrai nuolat palaikyti (cirkuliacijai) ir išspinduliuojama per gyvatuką šildo vonią.

Pastarieji šilumos kiekiai (kiekis, priskiriamas karštam vandeniui „pagaminti“, ir kiekis karšto vandens temperatūrai palaikyti) namui apskaičiuojami pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytus normatyvus – karšto vandens 1 m³ „pagamintiui“ priskiriama 51 kWh, o karšto vandens temperatūros palaikymui – 160 kWh vienam butui. Šie normatyvai, nors ir nustatyti remiantis atliktais tyrimais ir studijomis, yra tik vidutiniai.

Ne šildymo sezonu

Ne šildymo sezono metu (gegužės – rugsėjo mėnesiais) visa į pastatą patiekta šiluma suvartojama tik karštam vandeniui ruošti bei jo temperatūrai palaikyti. Tad tik vasarą, iš viso suvartoto šilumos kiekio atėmus šilumą, reikalingą karštam vandeniui pagaminti, iš-

aiškėja realus konkrečiame daugiabučiame name šilumos kiekis, suvartojamas karšto vandens temperatūrai palaikyti (gyvatukui). Turimais duomenimis, iki 1992 m. pastatytuose „senuose“ ir nemodernizuotuose daugiabučiuose namuose su senomis vidaus karšto vandens sistemomis šis kiekis dauguma atvejų yra didesnis nei Valskybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas normatyvas (160 kWh/butui per mėn.). Žiemą ši perteklinė šiluma nepradingsta – ji tampa papildoma šiluma namui šildyti, o vasarą padidina (gyvatuko) mokesť.

Šią problemą galima išspręsti daugiabučių namų kompleksiskai modernizavus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą Daugiabučių namų modernizavimo programą. Tada jo gyventojai

turės visas galimybes efektyviai atskiru mokėjimu atsiskaito su šių sistemų prižiūrėtoju bei administratoriumi ir turi teisę reikalauti iš jų kokybiško darbų atlikimo. Šilumos tiekėjai visapusiškai pasiruošę padėti gyventojams, administratoriams, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrųjų pirminkams, pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojams diegti įvairias priemones, padedančias taupyti ir efektyviai vartoti šilumą namuose.

Už namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų (kurios yra butų savininkų nuosavybė) priežiūrą atsako gyventojų pasirinktas pastato šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas. Jo veiklą kontroliuoja savivaldybės paskirtas pastato administratorius ar bendrijos pirmininkas. Gyventojai už mi-

nėtas paslaugas kiekvieną mėnesį atskiru mokėjimu atsiskaito su šių sistemų prižiūrėtoju bei administratoriumi ir turi teisę reikalauti iš jų kokybiško darbų atlikimo.

Šilumos tiekėjai visapusiškai pasiruošę padėti gyventojams, administratoriams, daugiabučių gyvenamųjų namų bendrųjų pirminkams, pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojams diegti įvairias priemones, padedančias taupyti ir efektyviai vartoti šilumą namuose.

Gerbiamieji „Pastogės“ skaitytėjai, klausimus specialistams siųskite adresu: pastoge@republika.net arba juos galite pateikti „Pastogės“ telefonu (8-5) 261-79-08 darbo metu.

Už namų vidaus šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrą atsako šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas

„Reuters“ nuotr.

Viena iš dažniausių vietų, kur naudojamas baldakimas - miegamasis

Užuolaidos lengvai padės vaikų kambaryje užmaskuoti lovą ar žaislų kampą

Lyg už sienos

DIDELIŲ ERDVIŲ MADA MŪSŲ NAMUS UŽVALDĖ NEPALVOJUS APIE NORĄ KARTAIS PABŪTI VIENIEMS AR TURĖTI SAVO ERDVĘ.

Ermina TAUJENTYTĖ

pasislėpti. Tačiau kur, jei namuose nėra atskirtų erdvių?

Pasirinkite tinkamą būdą

Iš tikrųjų atskirti erdvę nėra tiek daug būdų, tačiau, pasirinkus tinkamas medžiagas, kūrybingumą ir darbą, galima pasiekti stebinančių rezultatų. Įvairios erdvės, kurios yra vienoje bendroje patalpoje, yra atskiriamos užuolaidomis, mobiliomis pertvaromis, širmomis ir t.t.

Galbūt populiariausia erdvės atskirti užuolaidomis, nes jos neužima daug vietos, nėra stacionarios, tačiau retkarčiais namuose norisi ir

ti namus parenkant tinkamo stiliaus ir spalvos audinį.

Užuolaidos gali būti pačių įvairiausių rūšių. Tai gali būti sunkūs barokiniai gobelenai, labiau tinkantys klasikinio stiliaus interjerui. Toks pasirinkimas kambariui suteiks tetraktiškumo. Kambaryje kuriamą nuotaiką galite sustiprinti dar keilias panašaus stiliaus interjero elementais. Užuolaidas pakabinkite dviejų dalių, kad per vidurį jas praskleisdam būtų lengva vaikščioti. Tai atrodys tikrai įspūdingai.

Jei jūsų namams netinka sunkios medžiagos, galite naudoti lengvas šviesias užuolaidas. Jos ypač gražiai atrodo pakabintos prie langų. Toks audinys leis sklisti natūraliai šviesai, tad mažiau naudosite šviestuvus. Be to, matysite, kas darosi už jūsų erdvės ribų.

Jei patalpoje nėra tokiai erdvei tinkamos vietos, galite atlaisvinti

kambario kampą ir jį apstatyti taip, kad atrodytų kaip atskiras kambariukas.

Vaikų kambarys ir miegamasis

Tarp kitų patalpų, kur galite audiniais atskirti erdves, paminėtinas vaikų kambarys. Juk vaikams taip smagu namie statyti palapines, jose žaisti ir turėti „savo“ namus. Tai galite padėti sukurti ir jūs, užuolaidas nuleisdami nuo lubų, kad vaikas pats rinkytųsi uždaro erdvės plotą.

Tokios uždangos taip pat puikiai pravers norint kambarį padalinti į dvi dalis. Jei, pavyzdžiui, viename kambaryje gyvena du vaikai, taip jie suvoks kiekvienas savo erdvės ribas. Užuolaidos lengvai padės užmaskuoti lovą ar žaislų kampą.

Viena iš dažniausių vietų, kur naudojamos tokios uždangos, yra

miegamasis. Baldakimas yra ne tik romantiška, paslaptinga ir stilinga, bet ir funkcionalu. Ypač jums reikėtų baldakimo, jei kartu viename kambaryje miega vaikas. Tokia uždanga padės pratinti vaiką miegoti atskirai.

Baldakimas taip pat rekomenduojamas, kada jūsų miegamojo erdvę yra sujungta į bendrą patalpą. Pavyzdžiui, vieno kambario bute lovą galite pridengti prie interjero derančiu audiniu.

Mobilios sienos, širmos taip pat puikus pasirinkimas. Tačiau jos turi ir tam tikrų minusų, pavyzdžiui, gali trukdyti cirkuliuoti orui.

Dizaineriai dažniausiai rekomenduoja aukštas širmas arba ant lubų kabinamas užuolaidas iš dviejų dalių. Šiuolaikinės technologijos leidžia užuolaidas pritvirtinti pasirinkant įvairias dekoravimo medžiagas ir spalvas.

Artumo sferos

Europiečio erdvė yra skirstoma į tris sferas:

1 – Intymaus artumo sfera (15-50 cm). Tokį atstumą žmogus suvokia kaip itin intymų, todėl nedaugeliui žmonių leidžiama peržengti šią sferą.

2 – Neutralaus artumo sfera (50 cm-1,5 m). Toks atstumas dažniausiai leidžiamas darbe, svečiuose, vakarėliuose.

3 – Visuomeninio artumo sfera (1,5-4 m). Būtent toks atstumas mums leidžia jaustis gerai tarp nepažįstamų ir pašalinių žmonių.

Širma ne tik funkcionalu, bet ir estetiška

Baldakimas rekomenduojamas, kada jūsų miegamojo erdvė yra sujungta į bendrą patalpą

Mobilios sienos, širmos taip pat puikus pasirinkimas norint atskirti erdves

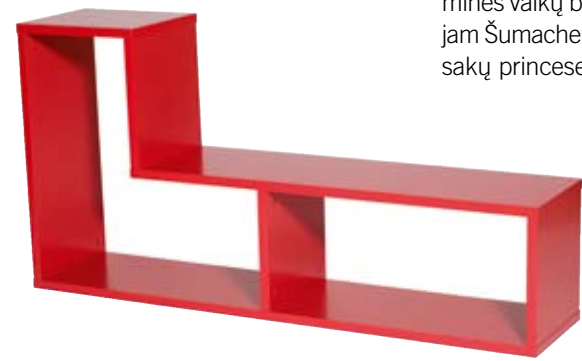
Redakcijos archyvo nuotr.

Studentų dienos „SBA idėjos namams“ salonuose

AKTYVUS IR SAVANORIŠKAS MOKYMASIS YRA BENE VIENA RYŠKIAUSIŲ ŽMOGAUS SAVYBIŲ, SKIRIANČIŲ JŲ NUO KITŲ GYVŪNŲ.

Mokslo procesas mūsų visuomenėje laikomas kone šventu – jam gausybę lėšų skiria šeimos, miestai, valstybės, visi žino, kad besimokančiam žmogui negalima trukdyti, reikia sukurti geriausias sąlygas...

Studentai – atskira šnekta. Mokslo gyvenimą paskyrę žmonės kartu įgauna gausybę teigiamų būdo savybių. Geriausiai šią visuomenės kas- tą apibūdina neįtikėtinas talentas

Lietuvoje pagamintose originalaus dizaino lentynose „Puzzle“

džiaugtis gyvenimu, naktį prieš egzaminą būtinas imlumas, amžina jaunystė ir, be abejo, taupumas. Būtent į studentišką taupumą neprarandant kokybės iki pat bobų vasaros orientuosis „SBA idėjos namams“ salonai. Čia iki rugsėjo 15 d. vyksiančių „Studentų dienų“ metu įvairaus amžiaus besimokantys žmonės galės rasti jiems skirtų baldų kur kas mažesnes kainomis.

Mažųjų studentų, darželiuose bei pradinėse mokyklose studijuojančių skaitumą, rašymą, aritmetiką ir pasaulio pažinimą, tėveliai akcijos metu ras pigių ir originalių idėjų atžalų kambariui. Spalvinga, erdvę taupanči vaikiška tachtą „Kukutis“ su patalynės dėže dabar kainuoja tik 499 litus. Norintiems skoningai ir žaismingai apstatyti mažylio kambarį puikiai tiks dabar iki 25 proc. pigesnės teminės vaikų baldų kolekcijos. Mažajam Šumacheriui pritiks „Racer“, pasakų princesei – „Sweet“, o kapito-

nui Nemo – „Ocean“ kolekcijos.

Būsimiesiems studentams, jau emusiemis galvoti apie ateities kelius, „SBA idėjos namams“ taip pat turi ko pasiūlyti. Paaugliams patiks dvi- vietė tachtą „Magda 2“, dabar taip pat kainuojanti 499 litus – pagal nuotai- ką ir temperamentą galima pasirinkti iš oranžinės, pilkos bei mėlynos spalvų. Tiesa, prie knygų, nešiojamo- jo kompiuterio ar žaidimų konsolės patogų prisėsti ir ant taupančios erdvę sofutės „Saba Pur“. Dabar vieną stilingiausių šios kolekcijos sofų galima įsigyti už 749 litus.

Baigę mokyklą būsimieji studentai tampa tikraisiais. Daug nerimo tėvams ir džiaugsmo atžaloms suteikiantis virsmas reikalauja nemažai lėšų. Tad kodėl nesutaupius kad ir perkant stilingus baldus naujajam studento būstui? Naująją veiminių knygų kolekciją kompaktiškai ir išdidiškai sukomponuoti dabar galite džiama banketė „Puff“ (tik 599 li-

Spalvinga sofa miegoti „Biene Pur“ 699 Lt

ta), spalvinga sofa miegoti „Biene Pur“ (699 litai) arba itin praktiškas pufas „Jas“, akimirksniu virstantis patogiu ir plačiu čiužiniu.

Nepamirškime ir žmonių, save išdidiškai vadinančių „amžiniais studentais“. Ne, tai ne tik antrame kurse užstrigę trisdešimtmečiai – veikia jau žmonės, tikintys, kad mokyti- sia visą gyvenimą. Kitą variantą, Jūs bei Jūsų draugai, ar ne? Gausią protingų knygų kolekciją kompaktiškai ir išdidiškai sukomponuoti dabar galite vos už 429 litus. Jei kolekcija itin gau-

si ir protinga – jai reikės daugiau vietos, tarkim, tiek, kiek yra 629 litus kainuojančioje modulinėje sistemoje „Namų biblioteka“. Šie baldai ne tik neužgoš kambario, juos be vargo galima perstatyti pagal savo norus ir užgaidas. Atlikusius niekučius puikiai sutalpinsite Lietuvoje pagamintose originalaus dizaino lentynose „Puzzle“.

O patogiai išsitiesti su gera knyga galėsite ant sofos-lovos „Malou“, dabar ji – net 400 litų pigesnė.

Kur kas daugiau ypatingų pasiūlymų mėgstantiems mokyti- si pasimokius pailsėti Jums pasiūlys „SBA idėjos namams“ salonų konsultantai. Ir atminkite – „Studentų dienos“ baigsis ties rudens semestro pradžia, tad geriau nelaukite sesijos ir mokslo metams nušukites dabar.

„Namų biblioteka“

Dviviė tachtą „Magda 2“ dabar kainuoja 499 Lt

Pirties teikiamas malonumas

KASDIEN MES PRAUSIAMĖS PO DUŠU, DAŽNAI LEPINAMĖS VONIOJE, MAUDOMĖS BASEINE. TAD KAM GAIŠTI LAIKĄ PIRTyje? ATSAKYMAS PAGRINDINĖ IDĖJA - ATSKIROS BALDO DALYS SUJUNGIAMOS VIRVE.

Kas sugalvojo pirtį?

Manoma, kad pirtys 3000 m. pr.Kr. atsirado Babilone, Egipte, Graikijoje ir Romoje. Pirmosios pirtys buvo gana primityvios: žvėrių kaillais uždengta duobė, kurios vi-

duryje kūrenosi akmenimis apkrautas laužas. Greitai buvo pastebėta, kad pirtis ne tik švarina, bet ir gydo. Pasikaitinus prašina sąnarių skausmai, nebeperšti gerklės, lengviau kvėpuoti.

Norinčiųjų apsivalyti kūną vis

daugėjo. Graikijoje atsirado pirmosios bendros pirtys - termos. Čia buvo galima kaitintis, maudytis baseine. Vėliau prie pirties atsirado bibliotekos, sporto aikštės.

Kokios būna pirtys

Garinė pirtis. Mūsų seneliams geriausiai žinoma garinė pirtis. Mūsų sišės pirties tradicijos labai senos. Pirtį paprastai statydavo ant ežero kranto. Taip lengviau vandens pri- nešti ir įkaitus galima čia pat panirti į ežerą. Lietuvos kaimuose pirtį užkurdavo kiekvieną šeštadienį. Svarbus garinės pirties atributas - vantos. Vanojamosi dažniausiai klasiškinėmis beržinėmis vantomis. Be vantos pirtyje - kaip be rankų...

Dūminė pirtis. Tikrų pirties mėgėjų ji labai vertinama ir šiandien. Tinkamai iškurenta ir paruošta dūminė pirtis, nors visa juoda, prausia baltai ir turi malonų dūmo kvapą.

Sauna. Suomiška pirtis, arba sauna, yra labai artima mūsų tradicinei pirtiai. Tradicinės suomių šeimos gyvenimas nuo seno sukosi apie pirtį. Į sauną moterys ateidavo gimdyti, ligoniai - pasveikti, senukai - numirti.

Saunoje įprasta kaitintis 2-3 kartus, pasiekiant gausaus prakaitavimo būseną. Išprakaitavus būtina prausiamasi po dušu arba maudomasi baseine. Prieš pirmą įėjimą kūnas sudrėkinamas duše.

Turkiška pirtis. Musulmonų kraštuose išsaugota daugiausia antikos laikų pirties tradicijų. Turkiškos pirtys įrengtos labai prabangiai. Jos - didžiulės, aukštais kupolais, su marmuro kolonomis, fontanais. Turkiškoje pirtyje labai daug muilo: patarnautojo muiluojamas lankytojas panąra į tikrą putų debesį. Iš muilo salės einama į stiklo durimis atskirtas nišas. Šiose nedidelėse patalpose oras labai karštas (50-60°C). Paskui - dušas ir poilsio kambarys. Visas turkiškos pirties patalpa kaitina po marmuro grindimis įrengta šildymo sistema.

Infraraudonųjų spindulių pirtis. Pastaruoju metu itin sparčiai populiarėja infraraudonųjų spindulių pirtys. Dažniausiai jos įrengiamos gyvenamuosiuose namuose, taip pat sporto centruose, sveikatingumo kompleksuose, baseinuose. Šioje pirtyje žmogaus kūno audiniai yra šildomi šiluminiais spinduliais.

Nustatyta, kad IR spinduliams šildant organizmą „iš vidaus“, kūnas aktyviai prakaituoja esant palginti švelnioms atmosferos sąlygoms - 40-60°C temperatūrai. Pasikeičia ir prakaito sudėtis - per procedūrą išskiriamas prakaito maždaug 80 proc. sudaro vanduo, o 20 proc. - kietosios medžiagos, to-

kios kaip riebalai, cholesterolis, toksinai, rūgštys, šlakai ir pan. Tradicinėje saunoje 95 proc. prakaito sudaro vanduo ir 5 proc. - kietosios medžiagos.

Kaitinantis infraraudonųjų spindulių pirtyje giliai išvaloma ne tik oda, bet ir poodinis sluoksnis, kūnas gauna energijos, pagerėja savijauta. Japonų mokslininkai pasiskelbė, kad infraraudonoji šiluma sumažina neigiamą elektromagnetinių šaltinių poveikį.

Pirties nauda

Švarina kūną. Po dušu ar vonioje niekada taip švariai nenusiprausai kaip pirtyje. Nuo įkaitusio kūno lengvai nusitrina visas viršutinis epidermio sluoksnis. Oda pasidaro rausva, lygesnė, stangresnė.

Gydo kai kurias ligas. Pirtyje kaip reikiant įšyla raumenys, kaulai, sąnariai, kvėpuojama karštu oru. Tokios sąlygos itin palankios sergantiems daugeliu chronišku ligų. Nustatyta, kad pirties mėgėjos rečiau serga ginekologinėmis ligomis, lengviau išgyvena menopauzės laikotarpį.

Valo organizmą. Karštyje kūnas intensyviai prakaituoja. Per vieną apsilankymą pirtyje netenkama nuo 0,5 iki 1,5 litro prakaito, o su juo iš organizmo pašalinama daug toksinų.

Daugiau informacijos

Apvilkite namų sienas

Redakcijos archyvo nuotr.

PASTARUOJU METU VIS DAUGIAU ŽMONIŲ PASIRENKA PAPUOŠTI SIENAS DAR VIDURAMŽIAIS PAPLITUSIU BŪDU – AUDINIUI.

Ermina TAUJENYTĖ

„Pastogė“ jums patars, kaip lengviau sukurti prabangiai atrodančias sienas. Šiai apdailai naudojami audiniai klijuojami tiesiai ant sienos arba tvirtinami ant rėmų, o pastarieji montuojami prie sienos.

Šis būdas yra sudėtingesnis, nes rėmų plotis turi labai tiksliai atitikti audinio ir sienos plotį. Rėmai turi būti tvirti, nes reikia tvirtai ištempti audinį, kad nebūtų jo

kių raukšlių ir nereikalingų klosčių. Jei jūsų siena užima didelį plotą ir audiniu aptraukiate didelį rėmą, tai įsitikinkite, kad audinys yra tvirtas ir atsparus stipresniam tempimui.

Audinys prie rėmo tvirtinamas („prišaudomas“) baldų pertraukimo principu) iš vidinės rėmo pusės.

Būkite atsargūs ir tiksliai apskaičiuokite, kokių tankumų tvirtinsite audinį prie rėmo šono, nes jei bus per dideli tarpai tarp fiksavimo ele-

mentų, audinys gali klostuotis. Toliau pateikiami keli patarimai, kaip viską atlikti taisyklingai.

Pritvirtinkite išskleistą audinį prie rėmo kampų. Ištempkite audinį prie vieno iš ilgesnių rėmo šonų. Atsargiai ranka ištiesinkite ir pritvirtinkite. Audinį pritvirtinkite prie kitų dviejų trumpesnių rėmo šonų. Pirmiausia tvirtinkite per rėmo vidurį, kampai tvirtinami paskutiniai. Kampuose pritvirtinkite taip, kad kuo mažiau matytųsi audinio klosčių.

Rėmą sutvirtinkite specialia sąvarža iš metalo arba iš tvirto plastiko. Jei nusprendėte taip papuošti visą sieną, tai pirmą pritvirtinkite

Jei sienas papuošite audiniu, tuomet jūsų interjeras tikrai taps išskirtinis ir stilingesnis

te rėmą, tuomet atsargiai aptraukite jį audiniu.

Taip dekoruotas interjeras atrodys ir madingai, ir tikrai išskirtinai. Audinys per tam tikrą laiką apsineša dulėmis ir susitępa, tuomet jūs jį galite nuimti nuo rėmo, išskalbti ar išvalyti valykloje (tai priklausoma nuo pasirinkto audinio rūšies).

Dar vienas būdas, kaip audiniu papuošti jūsų interjerą – audinį aptraukti ant atskirų plokš-

čių suapvalintais kampais. Tačiau šis būdas turi keletą trūkumų: labai matomas siūlės ir sudėtinga užpildyti visą sienos erdvę, tad geriau tokį būdą naudoti mažam plotui uždengti.

Jei vis dėlto ryšytės paaugoti brangias medžiagas, laiko ir darbo, kad sienas papuoštumėte audiniu, tuomet jūsų interjeras tikrai taps išskirtinis ir stilingesnis bei primins viduramžiais alsuojančius namus.

Susiriškite baldus patys

IŠ PARYŽIAUS KILĖS DIZAINERIS AISAS LOGEROTIS (AISSA LOGEROT) SUKŪRĖ BALDŲ KOLEKCIJĄ, KURIOS PAGRINDINĖ IDĖJA - ATSKIROS BALDO DALYS SUJUNGIAMOS VIRVE.

Kolekcijoje „Extensions“ yra keilių rūšių baldai: stalas, lentynos, suoliukas, šviestuvai. Visi šie elementai sutvirtinti be vinių, klijų ar varžtų, tik įtempta virve.

Šis A.Logeroto projektas yra susijęs su modernių baldų koncepcija, ilgaamžiškumu ir daugiafunkciškumu. Išardyti baldai užima nedaug erdvės, todėl juos patogiu pernešti į kitą vietą. Baldams naudojamas gerios kokybės medis, taip išsprendžiamas pagrindinis dizainerio iškeltas uždavinys – pasiekiamas natūralumas ir ilgaamžiškumas.

Pirmiausiai reikia sujungti atskiras medines dalis, kurių galai yra nuspalvinti skirtingomis spalvomis (tai palengvina komplektavimą).

Atskiros baldų dalys leidžia lengvai keisti lentynų aukštį. Tokie baldai tikrai neapkraus jūsų interjero, o suteiks lengvumo. Mobilus šviestuvai gali būti naudojami kaip toršeras, statomas ant stalo ar tvirtinamas prie baldo.

Parengė Ermina TAUJENYTĖ

Mobilus šviestuvai „Extensions“

dezeen.com nuotr.

Šventoji ietis, arba Neįtikėtinos galybės raktas

BE ŠVENTOJO GRALIO, VIENA IŠ GARSIAUSIŲ KRIKŠČIONYBĖS RELIKVIJŲ YRA VADINAMOJI LONGINO IETIS, ARBA ŠVENTOJI IETIS, KURIA BUVO PERDURTAS NUKRYŽIUOTO JĖZAUS KRISTAUS KŪNAS. PASAKOJAMA, KAD TAS, KURIS TURI ŠIĄ IETĮ, YRA NEMIRTINGAS IR VISAGALIS, NES GAUNA GALIŲ IŠ DIEVO. MŪSŲ LAIKAIS EGZISTUOJA KELIOS IETYS, LAIKOMOS LONGINO IETIMIS.

Virgaudas GUDAS

Ši ietis turėjo daug vardų – Likimo, Valdžios, Šventoji, Longino, Šventoji Mauricijaus...

Sena legenda skelbia: „Valdantis šią ietį ir suprantantis, kokioms jėgoms ji tarnauja, laiko pasaulio likimą savo rankose – geroje arba piktoje“. Esmė ta, kad nuostabi būdu šis ginklas savyje suderino tai, kas nesuderinama – Gėrio ir Blogio poliūs. Tačiau ši jėga yra akla. Dorovinis pasirinkimas priklauso vien nuo to, kas valdo ietį.

Tiesa sakant, Šventoji ietis yra minima tik Evangelijoje pagal Joną, pagal kurią romėnai, norėdami paspartinti Jėzaus mirtį, iš pradžių planavo sulaužyti jam kojas, bet pastebėjo, kad jis jau miręs, todėl to nedarė. Vienas romėnas paėmė ilgą ietį ir, patikrindamas, ar jis gyvas, perdūrė Jėzui šoną, taip išgelbėdamas Kristų nuo kančių. Manoma, kad būtent nuo Jėzaus kraujo ji įgijo stebuklingų galių.

Biblijoje neįvardijamas romėnas kareivis, perdūręs Jėzui šoną, bet kituose šaltiniuose, pavyzdžiui, apokrifinėje Nikodemo evangelijoje (IV V a.), minimas Gajus Kasijus (Gaius Cassius), kuris vėliau tapo krikščionimi ir buvo pakrikštytas Longinu, jo vardu pavadinta ir pati ietis. Pagal evangeliją Longinas šią ietį paveldėjo iš savo senelio, o jam ją įteikė pats Julijus Cezaris (Gaius Julius Caesar) už drąsą Galų kare. Daugelį amžių ši ietis buvo laikoma jėgos ir galios simboliu.

Kopija ar originalas

Jos istorija įspūdinga. Yra versijų, kad šią ietį savo slaptiems tikslams nukalė trečiasis Judėjos vyriausiasis kunigas, pirmojo vyriausiojo kunigo Aarono anūkas, magas ir kabalistas Finėjas (Phinehas) ypatingiems sakraliniams-mistiniams ritualams. Gaminant ieties antgalis buvo pašventintas ypatingu aukojimo krauju. Per visą gyvenimą ietis jam padėdavo pasiekti tikslų, neįveikiamų paprastiems mirtingiesiems.

Nuo to laiko ieties simbolis visuomet lydėdavo pasaulio globalinius ir regioninius kataklizmus, imperijų suklestėjimą ir žūtį.

Savo rankose ją laikė Jėzus Navinas, žvelgdamas į griūvančias Jerichono sienas. Izraelio karalius Saulius įtūžęs metė magiškąjį talismaną į jaunąjį Dovydą, tačiau šis nuo jos išsisuko du kartus. Erodas Didysis buvo atsirėmęs į ją, kai liepė išduoti visus Judėjos naujagimius iki dvejų metų gimus Jėzui, pagal kai kuriuos šaltinius būtent šia ietimi ir buvo žudomi kūdikiai. Paskui ši ietis Erodo Didžiojo sūnaus liepimu buvo atnešta į Golgotą kaip teisės „sutraiškyti Kristaus kaulus“ simbolis.

Kai sargybiniai sutraikė iš abiejų Jėzaus pusių nukryžiuotųjų plėšikų kaulus, Gajus Kasijus nutarė apginti Dievo sūnaus kūną nuo išniekinimo. Sugriebęs Finėjo nukaltą ginklą iš šalia stovėjusios sargybos viršininko rankų, centurionas įsmeigė ietį nukryžiuotajam Jėzui tarp ketvirtos ir penktos šonkaulių. Taip Romos kariai po mūšio tikrindavo žuvusiųjų kūnus, ar tarp jų neliko gyvųjų. Tačiau šiuo atveju iš Nukryžiuotojo žaizdos plūstelėjo „kraujas ir vanduo“, o Gajus stebuklingai išgijo nuo jį kamuojančios kataraktos.

Ietis užkariautojų rankose

Kiekvienais metais galingosios relikvijos šlovė vien tik augo, kaip ir augo norinčiųjų ją įsigyti skaičius, nes krikščionys tiki, kad Likimo ietis yra neįtikėtinos galios šaltinis. Valdytojas, į kurio rankas patenka ieties antgalis, įgyja galią valdyti visą žmoniją. Šio pasaulio galingieji, karaliai ir imperatoriai du tūkstančius metų tiki, kad ginklas, ant kurio surkrešėjo šventasis Jėzaus Kristaus kraujas, suteikia galimybę valdyti pasaulį. Dauguma iš jų, tariamai turėjusių Longino ietį, iš tiesų pagarsėjo kaip žinomi užkariautojai.

Legendos byloja, kad ieties savininkai buvo Romos kaiseriai Diokletianas ir Konstantinas (III-IV a.), energingasis vestgotų karalius Alarichas (Alareiks), hunų vadas Atila (Atle, IV a.), Romos imperijos triuškintojai, tokie kaip Odoakras (V a.), paslaptį įgiję ilgą laiką Merovingai, pats legendinis Europos suvie-

nytojas ir valdytojas – frankų karalius Karlas Didysis (Charlemagne).

Skaičiuojama, kad nuo Karlo Didžiojo karūnavimo Romoje 800 metais iki to laiko, kol Šventąją Romos imperiją po Austerlico mūšio 1805 metais likvidavo Napoleonas, per tūkstantį metų Šventąją ietį valdė net 45 vakarų „romėnų“ (iš tiesų – vokiečių, o vėliau – frankų) imperatoriai.

Apie Longino ietį svajoję Frydrichas Barbarosa (Friedrich I Barbarossa), Napoleonas (Napoleon Bonaparte), Adolfas Hitleris (Adolf Hitler) ir Vinstonas Čerčilis (Winston Churchill). Pavyzdžiui, Napoleonas po pergalės Austerlice tučiuojau pareikalavo, kad jam būtų atgabentas garsusis talismanas. Jis nesiskyrė su juo iki pat karo su Rusija, o tuo metu iš jo ietį pavogė. Šios vagystės rezultatas žinomas visiems.

Entuziastas Hitleris

Tačiau pati svarbiausia Longino ieties valanda išmušė XX amžiuje. A. Hitleris, garsėjęs domėjimusi mistika ir astrologija, visuomet siekė užvaldyti stebuklingąją ietį. Istorikai liudija, kad dar jaunystėje jis valandomis stovėdavo Vienos menų istorijos muziejuje prieš vitriną, kurioje buvo demonstruojama relikvija. Kai Austrija tapo Trečiojo reicho dalimi, A. Hitleris Longino ietį paskelbė „imperijos turtu“.

Pradėdamas Antrąjį pasaulinį karą jis šventai tikėjo, kad turėdamas šią relikviją sugebės užkariauti visą pasaulį.

Žlugus Trečiajam reichui A. Hitleris bandė paslėpti ietį. Išliko dokumentai, patvirtinantys, kad jis kartu su kitais lobiais liepė išsiųsti relikviją į Antarktidą povandeniniu laivu. Tačiau įvykdyti šio įsakymo fašistai nespėjo. Pagal vieną iš versijų Likimo ietį 1946 m. viename iš Niurnbergo šulinių surado amerikiečiai. Sužinojęs apie radinį čia keičiausias JAV generolas Džordžas Patonas (George Smith Patton, Jr.). Tikėjęs reinkarnacija ir magija, kelerius metus ieškojęs Šventosios ieties mitas buvo toks gyvas, kad egzistavo ir kitos panašios ietys, kurias vienijo bendra idėja.

Pagal vieną iš legendų būtent Šventąją ietimi lenkų riteris Dobko per Žalgirio mūšį 1410 m. nukovė Aukščiausiąjį teutonų magistrą brolių Ulrichą fon Jungingą.

Pagal tai, kad JAV tiksliai užfiksavo laiką, kada jos tapo ieties savininkėmis – 1945 m. balandžio 30 d. 14 val. 10 min., – ir pagal tai, kaip dabar vyksta pasaulio įvykių scenarijus, galima spėti, kad Šventąją relikviją Jungtinės Valstijos tebeturi iki šiol. O kas saugoma Vienos Hofsburge, nežino ponas Dievas.

Tiesą sakant, pastaruoju metu įvairiose pasaulio bažnyčiose yra kelios relikvijos, kurios laikomos Šventąja, arba Likimo, ietimi. Jos saugomos Vatikane, Vienoje, Krokuvoje (Lenkija) ir Ečmidziane (Armėnija).

Tačiau kaip yra iš tikrųjų ir kuri iš jų ne kopija, iki šiol lieka mįslė. Kaip tebėra mįslė ir pačios ieties likimas. Akivaizdu, kad kažkas yra ne taip, jei tų iečių yra kelios. Matyt, Šventosios ieties mitas buvo toks gyvas, kad egzistavo ir kitos panašios ietys, kurias vienijo bendra idėja.

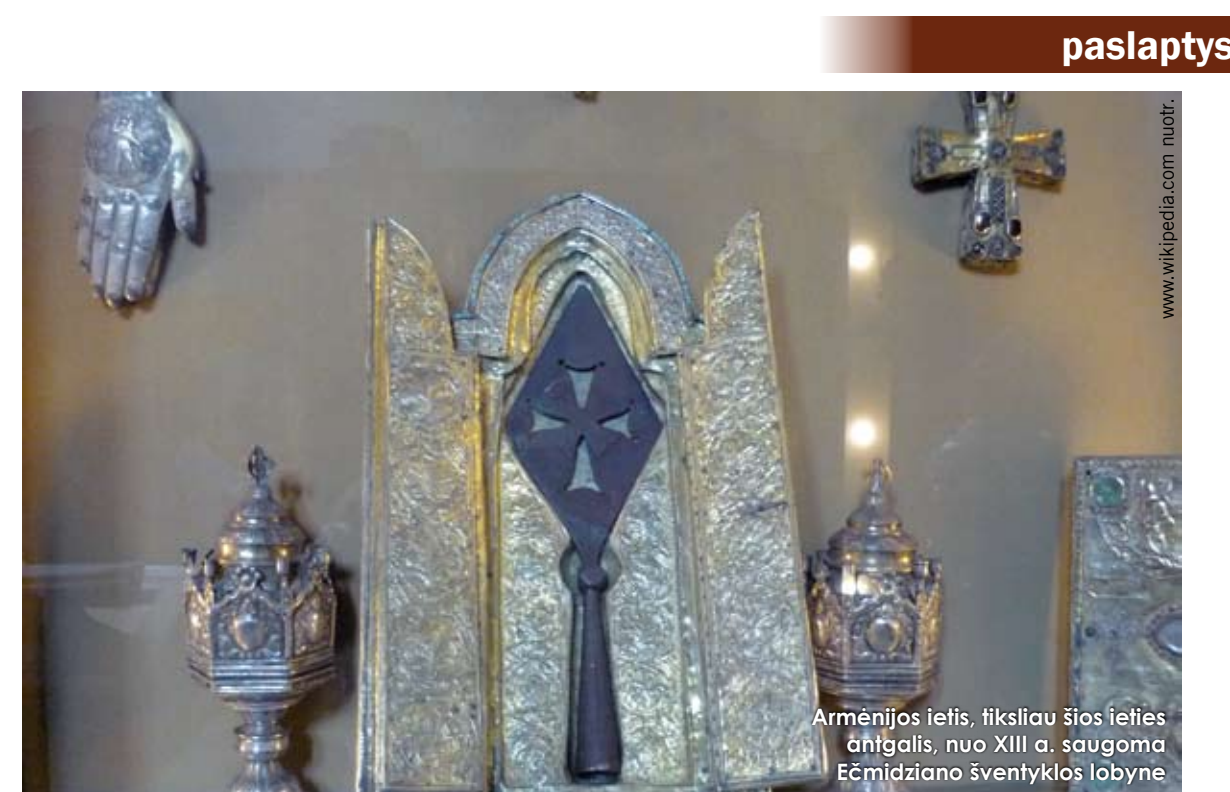
Tolesnės paieškos

Todėl stebuklingosios ieties medžiotojai iki šiol naršo po pasaulį ieškodami šventosios relikvijos viuose kontinentuose. Šis faktas,

Valdantis šią ietį ir suprantantis, kokioms jėgoms ji tarnauja, laiko pasaulio likimą savo rankose – geroje arba piktoje

Legenda

Armėnijos ietis, fiksliau šios ieties antgalis, nuo XIII a. saugoma Ečmidziano šventyklos lobyne

relikvijos amžių. Tačiau ar taip yra iš tikrųjų, tiksliai nėra žinoma. Nors šį nedidelį patamsėjusį nuo laiko metalo gabalėlį armėnai vienuolai saugo daug akyliau negu kariai atominę bombą.

Kiek tai realu? Bažnyčia tvirtina, kad patikėjęs Kristumi ant Golgotos kalno ir priėmęs krikštą, Longinas pats patraukė skelbti evangelijos į aplinkines pagoniškąsias šalis. Kaukazas ir Užkaukazė tais laikais buvo glaudžiai susiję su Jeruzale ir kitomis šio regiono šalimis. Galima manyti, kad aplankęs su pamokslais senosios Armėnijos žemes, pats ten atnešė savo ietį. Pagal Armėnų cerkvės legendas Šventąją ietį į Armėniją atgabeno apaštalas Fadėjus.

Kad ir kaip ten buvo, pirmasis Armėnijos katalikas šventasis Grigorijus Švietėjas (Grigor Lusavorich) iš Arsakidų karalių giminės Azato Šventąją ietį į Armėniją atgabeno apaštalas Fadėjus. Kad ir kaip ten buvo, pirmasis Armėnijos katalikas šventasis Grigorijus Švietėjas (Grigor Lusavorich) iš Arsakidų karalių giminės Azato Šventąją ietį į Armėniją atgabeno apaštalas Fadėjus. Kad ir kaip ten buvo, pirmasis Armėnijos katalikas šventasis Grigorijus Švietėjas (Grigor Lusavorich) iš Arsakidų karalių giminės Azato Šventąją ietį į Armėniją atgabeno apaštalas Fadėjus.

XIII a. Likimo ietis buvo pervežta iš Gegardavanko ir dabar saugoma Armėnijos Ečmidziano mieste. Norint ją pamatyti reikia gauti specialų Stačiatikių cerkvės leidimą. Žinoma, į klausimą, ar tai tikrai būtent ta ietis, kuria buvo perdurtas Jėzus, dar nėra galutinai atsakyta, tačiau yra netiesioginių jos galios įrodymų. Be to, naujaisi Didžiosios Britanijos ekspertų tyrimai patvirtina, kad ji yra autentiška – „Viešpaties ietis ir vėnis“. O štai kitos ietys-relikvijos saugomos Vatikane ir Krokuvoje (Lenkija) yra tik vėsnės Longino ieties kopijos.

Kelias veda į Armėniją

Kur vis dėlto yra tikroji Likimo ietis? Pastaruoju metu vis labiau linkstama prie versijos, kad ji yra Armėnijos dvasinėje šventovėje Ečmidziane ir tai neva yra patvirtinę Anglijos mokslininkai, nustatę

Kūriniai

Longino ietis dabar dažnai kaip mistinis objektas vaizduojama filmuose (pvz., „Konstantinas“, „Indiana Džonsas ir Likimo ietis“), taip pat komiksuose (pvz., „Indiana Jones and the Spear of Destiny“, 1995 m.), kompiuteriniuose žaidimuose (pvz., „Wolfenstein 3D“) ir kt. Jai nebuvo abejinga pasaulinė klasika – garsioji Richardo Vagnerio (Richard Wagner) opera „Parsifalis“, Pablo Pikaso (Pablo Ruiz Picasso) paveikslas „Guernica“, kuriame kai kurie menotyrininkai įžvelgia ir ieties kontūrus, ir paslėptą A.Hitlerio veidą.

Iečių variantai

■ **Vatikano ietis** saugoma Šv.Petro Bazilikoje Romoje. Čia ji pateko XVIII amžiuje iš Paryžiaus, kuriame buvo saugoma nuo Kryžiaus žygių laikų. Ji siejama su ietimi, kuri buvo saugoma Konstantinopolje, prieš tai Jeruzalėje – mažiausiai nuo V amžiaus.

■ **Armėnijos ietis** – ietis, tiksliau šios ieties antgalis, nuo XIII a. saugoma Ečmidziano šventyklos lobyne. Iki to laiko buvo slepiama Gegardavanke, kur pagal legendas ją atvežė apaštalas Fadėjus. Gegardavanka – pažodžiui verčiamas kaip Ieties vienuolynas.

■ **Vienos ietis**. Saugoma Vienos Hofburge – buvusių Austrijos imperatorių Habsburgų dinastijos rūmų lobyne. Jos istorija prasideda imperatoriaus Otono I (Otto I der Grosse, 912 – 973 m.) laikais. Pasizymi viduje įterptu metalu, laikomu viena iš vinių, kuria buvo nukryžiuotas Jėzus. Užkariavęs Vieną, pirmiausia Adolfas Hitleris išsivežė šią ietį į Niurnbergą Vokietijoje ir ji atgal buvo grąžinta tik po karo.

■ **Krokuvos ietis**. Manoma, kad romėnų-vokiečių imperatorius Otonas III padovanojo ją savo vasalui – Lenkijos karaliui Boleslovui Drąsiajam, kai jis ruošėsi kelionei į Šventąją žemę. Mums, lietuviams, turėtų būti įdomu ir tai, kad pagal vieną iš legendų būtent Šventąją ietimi lenkų riteris Teobko (Dobeslav) per Žalgirio mūšį 1410 m. nukovė Aukščiausiąjį teutonų magistrą brolių Ulrichą fon Jungingą (Ulrich von Jungingen).

Vienos ietis saugoma Vienos Hofburge – buvusių Austrijos imperatorių Habsburgų dinastijos rūmų lobyne

Angelo veido mozaikai yra mažiausiai 700 metų

Stambule rasta sena mozaika

Darbininkai Sofijos sobore Stambule aptiko angelo veido mozaiką. Anot žiniasklaidos, šiam meno kūrinii yra mažiausiai 700 metų. Jis slėpėsi po šešiais tinko sluoksniais. Angelas šešiais sparnais saugo Dievo sostą. Ekspertų duomenimis, ši mozaika sukurta tarp IX ir XIV amžiaus. Ji buvo paslėpta 160 metų. VI amžiuje statytas Sofijos soboras buvo pagrindinė Bizantijos imperijos bažnyčia, vėliau ji tapo mečete, o dabar yra muziejus.

Naujoji Zelandija arčiau

Galingas žemės drebėjimas pastūmėjo Naująją Zelandiją arčiau Australijos, BBC teigia mokslininkai. 7,8 balo pagal Richterio skalę stiprumo žemės drebėjimas Tasmano jūroje pastūmėjo Naujosios Zelandijos Pietų salą į vakarus maždaug 30 centimetrų. Seismologas Kenas Gledhillis (Ken Gledhill) teigia, kad šis postūmis parodė, koks galingas buvo požeminis smūgis. Tačiau BBC korespondentas André Vornisas (Andre Vornic) teigia, kad toks mažas priartėjimas tikrai nebus pastebimas, nes Naująją Zelandiją ir Australiją skiria daugiau nei 2 tūkst. 250 kilometrų. Naujosios Zelandijos žiniasklaida juokauja, kad po tokių mokslininkų pateiktų naujienų dėl sumažėjusio atstumo turėtų

Galingas žemės drebėjimas pastūmėjo Naująją Zelandiją arčiau Australijos

Šuo atsirado po 9 metų

EPA-Eltos nuotr.

Australijoje atsirado prieš dešimt metų dingęs šuo. Brisbane pasimetęs keturkojis surastas už 2 tūkst. km esančiame Melbourne, praneša agentūra AP. Kur šuo buvo visus tuos metus, ko gero, taip ir liks paslaptis. Australijos gyvūnų apsaugos są-

junga tyrė pranešimą apie galimą gyvūnų kankinimą viename Melbourne priemiestyje. Čia darbuotojai ir aptiko mišrūnę Mafi, kuri miegojo kiemo gale ant kartono krūvos. Namų šeimininkai pasakojo, kad šuo pas juos atklydo maždaug prieš metus. Tikruosius šunelio šeimininkus pavyko nustatyti pagal mikroschemą kalytės kaklo srityje. Jiems ši žinia buvo kaip perkūnas iš giedro dangaus. „Aš maniau, kad ji jau seniai negyva“, – sakė Natali Lampard (Natalie Lampard) iš Brisbane. Ji teigė nekantraujanti pamatyti savo augintinę.

Pasimetęs keturkojis surastas už 2 tūkst. km

SKIRTINGAI MATO PASAULĮ

Mokslininkai iš britų Vakarų Londono universiteto po kruopščių tyrimų priėjo prie išvados, kad vyrai ir moterys pasaulį regi skirtingai, praneša BBC. Ištyrę galvos smegenų funkcijas naudodami pažangias kompiuterines technologijas, jie nustatė, kad vyrai geriau mato objektus, esančius toli, ir priima tikslesnius sprendimus, kiek tai susiję su tų daiktų padėtimi ar judėjimu. Savo ruožtu moterys lenkia vyrus priimdamos ir analizuodamos objektus, esančius nedideliu atstumu. „Duomenys netikėtai parodė, kad dėl galvos smegenų darbo ypatumų vyrai ir moterys skirtingai mato išorinį pasaulį“, – pareiškė eksperimento dalyvė psichologė Helena Stensi (Helen Stancy). Tyrimų rezultatai taip pat patvirtina ir ankstesnes psichologų išvadas, esą vyrų protas daugiau analitiškas, jie sugeba priimti ir susisteminti daugiau informacijos ir mąstyti strategiškai. Savo ruožtu moterys pranoksta vyrus greita mąstymo reakcija ir puikiu detalių išsąmoninimu, o tai suteikia joms pirmenybę apmąstant įvairias taktikas. Specialistai kol kas negali paaiškinti nustatytų vyrų ir moterų galvos smegenų darbo skirtumų. Jų nuomone, šie skirtumai susiformavo dar pirmąkartėje visuomenėje, kai vyrai ir moterys tarpusavyje pasiskirstė pagal funkcijas ir atsakomybę: vyrai medžiojo ir todėl jiems buvo būtina išnagrinėti situaciją per atstumą, o moterys triūsavo prie židinio ir augindavo vaikus.

DIDŽIOJOJE BRITANIJOJE UŽSIDARO ALUDĖS

Dėl ekonominės krizės Didžiojoje Britanijoje kasdien uždaromos septynios aludės. Aludarių sąjunga BBPA Londone pranešė, kad kas savaitę visam laikui kranelius užsuka 52 tradiciniai alaus barai. BBPA duomenimis, pernai duris užvėrė iš viso 2 tūkst. 377 aludės. Dėl to darbo neteko 24 tūkst. žmonių. „Recesija yra rimtas išbandymas britų aludėms“, – sakė BBPA vadovas Deividas Longas (David Long). Tačiau, anot jo, kaltė tenka ir Vyriausybei, kuri per praėjusius dvejus metus alaus akcizą padidino 20 proc. Kartu aludžių savininkai pripažįsta pasikeitusius žmonių gerimo įpročius. Britai esą vis dažniau renkasi kavines-barus, kurių dabar per savaitę atidaroma po du naujus.

MEKSIKOJE NEMOKAMAS DRAUDIMAS

Dėl kiaulių gripo sumažėjus turistų, Meksikos sostinė Meksikas siekia juos susigrąžinti pateikdamas patrauklų pasiūlymą – nemokamą draudimą nuo ligų ir nelaimingų atsitikimų, praneša agentūra AFP. Šis pasiūlymas yra „pasaulinė premjera“, pristatydamas nemokamą draudimo kortelę sakė Meksikos meras Marčelas Ebrardas (Marcelo Ebrard). Nemokamas draudimas bus taikomas turistams, apsisostantiems 460 miesto viešbučių. Jie sulauks kompensacijos ne tik tada, jei susirgs kiaulių gripu, bet ir kitų ligų bei nelaimingų atsitikimų atvejais. Meksike paprastai kasmet apsilanko 7 mln. žmonių, tarp jų – 3 mln. užsieniečių. Prasidejus kiaulių gripo protrūkiui, viešbučių užimtumas sostinėje balandį ir gegužę krito iki 10 proc. Šiuo metu jis siekia 59 proc.

UŽDARYTA NESENAI PASTATYTA LIGONINĖ

Italijos pareigūnai įsakė uždaryti prieš penkerius metus pastatytą ligoninę Sicilijos salos Agrigento mieste, nes bandymų rezultatai parodė, kad per galimą žemės drebėjimą ši 400 vietų ligoninė tikrai sugriūtų, informuoja BBC. Daugiau nei 20 vietos pareigūnų ir statybos kompanijos vyresniųjų pareigūnų apklaustami dėl sukčiavimo. Teisingumo pareigūnai mano, kad šie asmenys statydami naudojo prastos kokybės medžiagas, tarp jų ir betono mišinį, kuriame buvo daugiau smėlio nei cemento. Tai įprastinė istorija iš Italijos mafijos gyvenimo – siekiant finansinės naudos nepaisoma grėsmės šimtams žmonių. Ligoninės Agrigento mieste statyba užtruko ilgiau nei 20 metų ir Italijos mokesčių mokėtojams atsiėjo daugiau nei 35,3 mln. eurų. Kai ligoninė prieš penkerius metus buvo galiausiai oficialiai atidaryta, žiurkės nugrauzė elektros laidus ir buvo patirta didžiulių finansinių nuostolių.

ELTA

Viskas apie zuikučius

Senovės krikščionių tikėjime zuikis buvo atgailaujančio nusidėjėlio simbolis. Per karštį zuikių ausys į aplinką atiduoda maždaug trečdalį metabolinės šilumos. Tai šiuos žvėrelius apsaugo nuo perkaitimo, taip pat juos mažiau kankina troškulys. Zuikiai – gyvosios spyruoklės. Jie sugeba kelis kilometrus iš eilės lėkti straksėdami 50 km per val. greičiu ir netgi viražais.

Įprastas zuikių nėštumas tęsiasi 50 dienų. Tačiau Australijos zuikių patelės gali antrąjį kartą po pirmojo gimdymo gimdyti po 25-30 dienų. Jos „įsigudrina“ pastoti dar neatsivedusios pirmųjų mažylių! Zuikių dantys niekada nenustoja augti, mat zuikiai nuolat ką nors graužia ir nuolat trina dantis. Zuikiai gali bėgti 72 km per valandą greičiu, o jų broliai triušiai – tik 56 km per val. Be to, triušiai gali gauti šilumos smūgi.

Parinko Saulius DAUGVILA

5 keisčiausios verslo idėjos

INTERNETO SVETAINĖ „LATEST TECH NEWS“ SUDARĖ SĄRAŠĄ PAČIŲ NEĮTİKĖTINIAUSIŲ VERSLO IDĖJŲ. KAI KURIOS IŠ JŲ NE TIK PAKLIUVO Į ŠĮ SĄRAŠĄ, BET GALI BŪTI ĮRAŠYTOS Į INTERNETO ISTORIJĄ.

Pirmoje vietoje - interneto puslapis, vertas 1 milijono JAV dol. („milliondollarhomepage.com“). 2005 m. rugpjūčio 26 d. studentas Aleksas Tiu (Alex Tue) iš Didžiosios Britanijos išleido apie 50 JAV dol. internetinei svetainei ir jos vardui įregistruoti. Svetainė susidarė tik iš logotipo ir pilkų kvadratėlių (1000x1000 pikselių). Pikseliai buvo pradėti parduoti po 1 JAV dol. už 1 pikselį po bloką 10x10. Po trijų dienų viena muzikos kompanija nusipirko 400 pikselių. Kai pilnas išaugo iki 1000 JAV dol., studentas jį išleido pranešimui spaudai per BBC. O 2006 sausio 11d. paskutinis 1000 pikselių buvo parduota per internetinį aukcioną „eBay“ už 38 tūkst. JAV dol. Visos šio studento pajamos pasiekė 1 milijoną 37 tūkst. 100 JAV dol. Antrroje vietoje - Kalėdų Senelio internetinis paštas („santa-mail.org“). Per šią interneto svetainę amerikiečių kalis Kalėdų Senelis (Santa Clause) atsiunčia asmeninius pasveikinimus sumokėjus 9,95 JAV dol. Pašto ženkliukas ant auksu blizgančio voko papuoštinei svetainei ir jos vardui įregistruoti. Svetainė susidarė tik iš logotipo ir pilkų kvadratėlių (1000x1000 pikselių). Pikseliai buvo pradėti parduoti po 1 JAV dol. už 1 pikselį po bloką 10x10. Po trijų dienų viena muzikos kompanija nusipirko 400 pikselių. Kai pilnas išaugo iki 1000 JAV dol., studentas jį išleido pranešimui spaudai per BBC. O 2006 sausio 11d. paskutinis 1000 pikselių buvo parduota per internetinį aukcioną „eBay“ už 38 tūkst. JAV dol. Visos šio studento pajamos pasiekė 1 milijoną 37 tūkst. 100 JAV dol.

Trečią vietą užima „Positive-Dating.Com“ – pažiūčių svetainė tiems, kurie serga ŽIV. Šios keistos idėjos autoriams Polui Greivsiui (Paul Graves) ir Brendonui Kečlinui (Brendan Koechlin) sekasi uždirbti apie 100 tūkst. JAV dol. per metus. Ketvirtoje vietoje - interneto puslapis „luckybreakwishbone.com“. Šią internetinę svetainę įkūrusi kompanija parduoda plastikinius kalakutų krūtines kaulus. Angliškai kalbančiose šalyse yra tradicija: jeigu dvių žmonių paimtas tas pats kaulas laužiamas suluš, išsipildys to žmogaus svajonė, kurio liko ilgesnis dalis. Tai amerikiečių tradicija per Padėkos dieną valgant kalakutą. Idėja gaminti ir parduoti plastikinius kaulus po 3 JAV dol. kilo Kenui Aronui (Ken Aron). Vidutinė metinė apyvarta viršija 1 milijoną JAV dol. Ir pagaliau penktoje vietoje - kompanija „Diapees & Wipees“ („diapeesandwipes.com“). Šioje interneto svetainėje parduodamos dizainerių sukurtos rankinės, skirtos vystyklams ir servetėlėms. Firmą įkūrė trijų vaikų mama Kristi Rein (Christie Rein), kuri iš patirties žino, kaip nepatogu ir neestetiška pampersus dėti į polietileno maišukus. 2004 m. lapkritį ji sukūrė specialų maišelį, o jau 2005 m. jį pardavė už 180 tūkst JAV dol. Dabar siūlomos pačios įvairiausios rankinės su įvairiais piešiniais nuo 14,99 JAV dol. iki 44 JAV dol. ir internete, ir parduotuvėse, kurių viename pasaulyje yra apie 120.

Amerikiečiai yra įsitikinę, kad Siaurės ašigalis yra Alaskoje

Rankinės, skirtos vystyklams ir servetėlėms

Parengė Ermina TAUJENYTĖ

Interneto puslapis, vertas 1 milijono JAV dol. „milliondollarhomepage.com“

Sacharoje – saulės energijos jėgainių tinklas

EUROPOS SĄJUNGOS ENERGIJOS INSTITUTO DUOMENIMIS, PAKANKA VOS 0,3 PROC. SACHAROS DYKUMOS APSTATYTI SAULĖS ENERGIJOS JĖGAINĖMIS, KAD VISOS ES ŠALYS BŪTŲ APRŪPINTOS ATSINAUJINANČIA ENERGIJA.

Šią elektros energijos gamybos sistemą, kurios pagrindą sudarytų vadinamieji „saulės bokštai“ su veidrodžiais-koncentratoriais, ketina įrengti dvidešimt Vo-

kietijos kompanijų, tarp kurių tokie milžinai kaip „Siemens“ ir „Deutsche Bank“. Naujasis grandiozinis projektas turi daugybę privalumų ir trūkumų, tačiau jo

rengėjai įsitikinę, kad 100 gigavatų tikrai pastangas atpirks. Baigus statyti saulės jėgaines, jos tieks Europai apie 15 proc. visos jai reikalingos energijos.

Liepos 13 d. Miunchene vyko išankstinis projekto svarstymas, kuriame dalyvavo ir „Greenpeace“ bei tarptautinio laukinės gamtos gynimo fondo WWF atstovai. Jie pritaria atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrai ir dalies pagamintos energijos skyrimui toms tau-

toms, kurios suteikė savo žemę stotims statyti.

Projektą vykdo kompanija „Desertec Foundation“, jos specialistai mano, kad jėgaines reikėtų statyti ne vienoje vietoje, bet išskirstyti po visą Šiaurės Afrikos teritoriją, politiškai stabiliose šalyse, tokiose kaip Marokas, Libija, Alžyras ir kitos. Įgyvendinus projektą, maždaug po 10-15 metų, energija būtų tiekiama aukštos įtampos linijomis, nutiestomis po Viduržemio jūra.

Šiuo metu tai rekordinis savo dydžiu projektas, kuris suteiks 80 kartų daugiau energijos nei vienas žinomiausių saulės jėgainių kompleksų Mochavos dykumoje. Jau dabar aišku, kad jam įgyvendinti prireiks ne mažiau kaip 400 mlrd. eurų. Tačiau realu, kad dėl šviesios (ir šiltos) ateities ES valdininkai ryšis paaukoti tokią stambią sumą.

Parengė Saulius DAUGVILA

